

Werkingsverslag lokaal cultuurbeleid Antwerpen 2015

Cultuurcentra – Bibliotheken – Districten

© Rudi Schuereweghe

“Iemand zonder verbeelding heeft geen vleugels”

Mohammed Ali

Inhoudstafel

VOORWOORD	- 1 -
HARDWARE	- 3 -
HUMAN RESOURCES	- 3 -
FINANCIËN	- 5 -
INFRASTRUCTUUR	- 8 -
INNOVATIE	- 10 -
COMMUNICATIE	- 11 -
INFORMATIE- EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE (ICT) / DIENSTVERLENING	- 13 -
HOOFDSTUK 1: DISTRICT ANTWERPEN	- 14 -
INLEIDING	- 14 -
2000 ANTWERPEN SINT-ANDRIES	- 14 -
2000 ANTWERPEN SCHIPPERSKWARTIER	- 15 -
2018 ANTWERPEN	- 15 -
2020 ANTWERPEN KIEL	- 16 -
2030 ANTWERPEN LUCHTBAL	- 16 -
2050 ANTWERPEN LINKEROEVER	- 17 -
2060 ANTWERPEN NOORD	- 17 -
HOOFDSTUK 2: DISTRICT BERCHEM	- 20 -
HOOFDSTUK 3: DISTRICT BERENDRECHT-ZANDVLIET-LILLO	- 24 -
DE INFRASTRUCTUUR	- 24 -
ONDERSTEUNING	- 24 -
HET AANBOD	- 25 -
BELEID	- 26 -
COMMUNICATIE	- 26 -
FINANCIEEL	- 26 -
HOOFDSTUK 4: DISTRICT BORGERHOUT	- 27 -
EEN GEZAMENLIJK CULTUURVERHAAL	- 27 -
CULTUUR VOOR EN DOOR BORGERHOUT	- 27 -
OVER BESCHIKBARE MIDDELEN OM DIT VERHAAL UIT TE SCHRIJVEN	- 32 -
HOOFDSTUK 5: DISTRICT DEURNE	- 33 -
HOOFDSTUK 6: DISTRICT EKEREN	- 35 -
PARTICIPATIE	- 35 -
VERENIGINGEN	- 35 -
VERHUUR	- 35 -
VRIJWILLIGERS	- 36 -
ERFGOED	- 36 -
BIB DRIEHOEK	- 37 -
252CC	- 37 -
<i>Hof de Bist</i>	- 37 -
<i>Extra Muros</i>	- 38 -
<i>Eerste verjaardag</i>	- 38 -
HOOFDSTUK 7: DISTRICT HOBOKEN	- 39 -

HOOFDSTUK 8: DISTRICT MERKSEM	- 41 -
DE CULTUURWERKING IN MERKSEM WORDT STILAAAN ÉÉN GEHEEL.....	- 41 -
MERKSEMDOK IS OPNIEUW EEN BRUISEND ONTMOETINGSCENTRUM	- 41 -
KUNSTINGANG	- 42 -
WEEK VAN DE POEZIE.....	- 43 -
CULTUUR IN DE WIJK	- 43 -
ZOMERPARK BOUCKENBORGH 2015.....	- 44 -
ONZE REGULIERE CULTUURWERKING	- 45 -
HOOFDSTUK 9: DISTRICT WILRIJK	- 46 -
FEESTJAAR 1250 JAAR WILRIJK	- 46 -
AMBASSADEURS.....	- 46 -
DE WILRIJKSE WIJKFEESTEN	- 46 -
GELD VOOR GEITEN.....	- 47 -
WILRIJKS THEATERCOLLECTIEF CREËERT GEITENKOPBELANGEN.....	- 48 -
HEEL HET DISTRICT WARM VOOR WINTERVUUR.....	- 48 -
BRENG JE BIB-BOEK NOOIT MEER TERUG.....	- 48 -
KOFFIE EN DE KRANT IN DE BIB	- 49 -
LITERAIR PROGRAMMA MET KLEPPERS VAN FORMAAT	- 49 -
OPSTART SAMENLEESGROEPEN	- 49 -
TENTOONSTELLINGSWILRIJK	- 49 -
LOCATIEOVERZICHT	- 52 -
BIBLIOTHEKEN, CULTUURCENTRA & CULTUURANTENNES	- 52 -
<i>Antwerpen</i>	- 52 -
<i>Berchem</i>	- 53 -
<i>Berendrecht-Zandvliet-Lillo</i>	- 53 -
<i>Borgerhout</i>	- 53 -
<i>Deurne</i>	- 53 -
<i>Ekeren</i>	- 54 -
<i>Hoboken</i>	- 54 -
<i>Merksem</i>	- 54 -
<i>Wilrijk</i>	- 54 -

Voorwoord

Gretig, open blik, zin voor initiatief, goesting, de handen in elkaar, ondernemend, vertrouwen, feestelijk, ontdekking, plezant, ontmoeting, dichtbij... stuk voor stuk zijn het termen die de rijke werking van de verschillende cultuurteams in 2015 illustreren. Getuige daarvan de uitgebreide terugblik waaraan ieder cultuurteam zich in dit werkingsverslag waagt. Bij wijze van opwarming alvast een bloemlezing van alle acties die de cultuurteams het voorbije jaar op het getouw hebben gezet.

Hoogtepunten te over in 2015. In het district Antwerpen zijn ze nog steeds vol lof over *Exposed Music*, een wandelroute met muzikale performances op bijzondere locaties in de binnenstad. Daarnaast onderging bibliotheek Elsschot op Linkeroever een ware metamorfose die resulteerde in een vernieuwde, mediawijze en buurtgerichte bibliotheek. Het Europarkmagazine, dat wordt gemaakt door een redactieraad van kinderen in de wijk, illustreert Elsschot 2.0 treffend. Tot slot was 2015 ook voor Permeke een markant jaar, getuige daarvan onder meer de feestelijkheden rond 10 jaar Permeke en de intrek van TimeCircus als artist in residence.

Berchem kende het voorbije jaar uitschieters als PARK, Circus Boelaere en Bar Brilschans. De eerste editie van PARK (*gevarieerde urban muziek in een laagdrempelig kader*) bleek meteen een schot in de roos. Ook *Circus Boelaere*, een samenwerking tussen drie districten, bleek opnieuw een publiekstrekker. *Bar Brilschans* kleurde dan weer de zomer van heel wat Berchemnaars. De *Nocturne* in het najaar, waarbij je tijdens een wandeling 's avonds laat van verschillende optredens kon genieten, miste zijn start evenmin. Daarnaast zette een nieuwe editie van POP-UP-TO-DATE de werking van het cultuurteam Berchem en de Driekoningenstraat nog meer op de kaart. De bibliotheken De Poort en De Vertellerij ten slotte bewezen in 2015 eens te meer dat ze er staan.

Berendrecht-Zandvliet-Lillo beleefde een jaar waarin er veel aandacht ging naar de gestaag vorderende bouw van het Vrijtijdscentrum De Schelde, maar dat weerhield het vrijetijdsteam er niet van om verschillende initiatieven te nemen die het lange wachten verzachtten. *Lokale Helden*, een forum voor beginnend talent i.s.m. Fameus, en de Lentetour, een fietstocht langs verschillende pleinen met muzikaal, creatief en actief aanbod, zijn slechts enkele mooie voorbeelden. BIB Viswater bleef een baken in Berendrecht en lanceerde de gesmaakte lezingenreeks '*Spraakwater in Viswater*'.

In Borgerhout zag de vzw lokaal cultuurbeleid het levenslicht, al lieten de partners in het cultuurplatform zich in het straatbeeld vooral opmerken met tal van gesmaakte initiatieven. Zo werkte BorgerRio in 2015 samen met het Tramstadfestival, wat garant stond voor een fijn feestje op en onder de Turnhoutsebaan. De Kunstendag voor kinderen bracht ook het voorbije jaar veel volk op de been voor de vele theatervoorstellingen, knutsel- en theaterworkshops,... BIB Vredegerecht zette vooral in op de taalpuntacties: SamenLezen voor anderstalige nieuwkomers, Verhalen in alle talen, Wablieft-lezingenreeks rond WO I...

Deurne besteedde het voorbije jaar bijzondere aandacht aan bibliotheek Arena: met een nieuwe aangename inrichting kan deze bibliotheek nog beter inspelen op de noden van de inwoners van Deurne. Samen met de leerlingen van de Spectrumschool ging het cultuurteam van Deurne aan de slag om de speelplaatsen van deze school aan te pakken: de *Deurnse Da Vinci's* waren geboren en deden hun naam alle eer aan. Op het vlak van erfgoed bleef Schatten van Deurne een onbetwist succesnummer: de inwoners van Deurne vulden het digitale platform gretig aan met pareltjes uit het verleden. Deurne eindigde 2015 in schoonheid met *Deurne Wintert*, een hoogtepunt zonder meer.

Over naar Ekeren. Net als in vele andere districten ging ook hier het *Enterfestival* niet onopgemerkt voorbij. Getuige daarvan *'Castling'*, een professionele dansvoorstelling via een artistiek wandelparcours in het park van Hof de Bist. De inwoners van Ekeren gingen vlotjes voor de bijl bij de *Kasteelfeesten XL*, de *Bierpruverfeesten*, *WinterWakker*,... Het cultuurteam hield de invulling van deze feesten tegen het licht, wat resulteerde in een zeer eigentijdse invulling. BIB Driehoek legde het voorbije jaar het accent op leesbevordering (*zie bijvoorbeeld de toenemende populariteit van de LeesLekker-sessies*). Ook de Zadenbib is en blijft een succesnummer in BIB Driehoek.

Hoboken beleefde een bijzonder jaar: het Gravenhof opende eindelijk zijn deuren. Het gloednieuwe cultuur- en jeugdcentrum gaat voluit voor een publiek dat de demografische samenstelling van Hoboken weerspiegelt. Dat Hoboken vele jonge gezinnen telt blijkt alvast uit het succesvolle *'Louisaland'*, dat een hele namiddag lang verwondering, ontmoeting, beleving en ontdekking biedt. De vele jongeren in Hoboken kunnen dan weer hun ei kwijt via *Talent 2660*: drie jonge Hobokenaren kunnen in 2016 een zelfbedacht project uitvoeren. Tot slot werd de bibliotheek grondig opgefrist, zodat deze in het post-Uithuistijdperk niet aan aantrekkingskracht zou inboeten.

In Merksem besteedde het cultuurteam bijzondere aandacht aan ontmoetingscentrum MerksemDok. Een meer buurtgerichte werking, een goede samenwerking tussen verschillende partners, een waardevol en zinvol aanbod,... zijn belangrijke elementen die het groeiende succes van MerksemDok verklaren. In CC Merksem en de academie van Merksem kregen drie beeldende kunstenaars de mogelijkheid om eigen werk te tonen in *KunstIngang*. Met projecten als *'Gastvrij'* en *'Was Gelezen'* is de lokale cultuurwerking actief aanwezig in de huiskamers van de Merksemnaren, maar evenzeer in de verschillende wassalons die Merksem telt.

Tot slot was het een heel jaar feest in Wilrijk. Naar aanleiding van het 1250-jarig bestaan vonden er verschillende evenementen plaats. De doortocht van de *Geitenstoet*, het theaterstuk *Geitenkopbelangen*, de *Plezantste Wilrijkse quiz*,... ze gaven stuk voor stuk mee kleur aan dit feestjaar. Dankzij de Wilrijkse wijkfeesten was het cultuurteam in Wilrijk aanwezig in alle uithoeken van het district. De samenwerking met lokale bewonersgroepen en de verwevenheid met lokale activiteiten stond hierbij steeds voorop en maakte deze wijkfeesten mee tot een succes. Tot slot zijn ook de fijne initiatieven in BIB Bist, gericht op ontmoeting, meer dan het vermelden waard: bezoekers kunnen op gezette tijden genieten van een lekkere kop koffie, geschonken door een enthousiaste vrijwilliger, en de bibliotheek is regelmatig aanwezig op de dinsdagmarkt met de verkoop van afgevoerde materialen.

In dit werkingsverslag ontdekt u uitgebreid welke knappe resultaten ieder cultuurteam concreet heeft neergezet. Veel leesplezier bij deze terugblik op 2015, een jaar waarin de vele medewerkers bij het lokaal cultuurbeleid wederom het verschil hebben weten te maken.

Werkten mee aan dit actieplan:

Jeroen Vanluyten, Mieke Van Geel, Jirka Nelen, Myriam Blaton, Inge Callot, Pieter Coolen, Luk Broekmans, Bert Bulckens, Koen Jacobs, Heleen Vanden Bergh, Filip Martens, Lieve Petit, Kristof Wouters, Chris Noeninckx, Dave Van Gestel, Bette Struyvelt, Inge Goossens, Marleen Maes, Geert Gielis, Sophie Goyvaerts, Krien Mohr, Helga Allaert, Laura Wouters, Steven van Goethem, Tinne Derkinderen, Tine Mallentjer, Annick Van Goethem, Rita Herremans, Astrid Thoné, Inne Peeters, Filip Baeyens, Vera De Laet, Eva Staes, Jan Pandelaers, Marc Goossens, Mandy Flebus, Stijn Van Bouwel, Gunter Lots, Jan De Vocht, Dirk Wyns, Steven Van Crombruggen, Jan Didelez, Liliane Pauwels, Vonneke Groeneveldt, Max Temmerman, An Roels, Birgit Vanackere & Inge Ceuppens

Hardware

Human Resources

Inbreng HR 2015

LCB (BIB, CC, CO & CA)	aantal	VTE
A-niveau		
Consulent cultuurfunctionaris	10	9,8
Afdelingschef (bibliothecaris)	2	2,0
B-niveau		
Deskundige leidinggevende PU	12	9,3
Deskundige leidinggevende SA	18	15,5
Deskundige PU	6	4,9
Deskundige SA	33	28,2
Hoofddeskundige SA	1	1
Hoofddeskundige SA	5	5
Hoofddeskundige TE	10	9,8
C-niveau		
Administratief assistent PU/SA	132	109,08
Administratief bediende PU	3	2,8
Administratief chef PU	1	1
Bestuursassistent PU	1	0,5
Bestuursassistent SA	1	1
Ploegleider TE	2	2
Technisch assistent PU	2	2
Technisch bestuursassistent SA	1	1
Technisch bestuursassistent TE	2	2
Technisch vakspecialist PU	13	13
Technisch vakspecialist TE	6	5,3
D-niveau		
Administratief bediende PU	44	36,77
Administratief bediende SA	3	2,6
Polyvalent vakman/-vrouw PA	1	1
Polyvalent vakman/-vrouw PU	3	3
Polyvalent vakman/-vrouw TE	29	27,4
E-niveau		
Polyvalent werkman/-vrouw (algemene functie)	13	13
Totalen	357	309,72

→ Waarvan 182,65 VTE voorzien voor het openhouden van de openbare bibliotheek

→ PU: Publieksfunctie

→ PA: Paramedisch

→ SA: Staf en Aministratie

→ TE: Technisch

Cultuurcoördinatie	aantal	VTE
A-niveau		
Bestuurscoördinator (cultuur)	1	1
Adjunct-coördinator (algemene functie)	1	1
Afdelingschef (algemene functie)	2	2
Afdelingschef (bib)	1	1
Consulent (economie)	0,5	0,5
Consulent (bestuurskunde)	2	1,8
B-niveau		
Deskundige (assistent dienstleider)	2	1,8
Deskundige (cultuurfunctionaris)	2	2
Deskundige (maatschappelijk werk)	1	1
Hoofddeskundige (assistent dienstleider)	1	1
C-niveau		
Administratief assistent (algemene functie)	2	1,8
D-niveau		
Administratief bediende (algemene functie)	1	1
Totalen	18	17

Personeelsplanning 2015

De **organisatiestructuur** van de afdeling cultuur werd **hertekend**. De ondersteunende diensten (*HR, Patrimonium, Financiën, Communicatie en Klantenmanagement*) werden “cultuurbreed” opgenomen.

Er werd een **nieuwe coördinator LCB** aangetrokken. De staf LCB werd inhoudelijk hervormd met focus op inhoud, visie en beleidsbepaling. Voor de samenstelling van de staf werd vertrokken vanuit drie **inhoudelijke krachtlijnen / prioriteiten**: innovatie & participatie, collectie en digitalisering.

Samen met de cultuurcoördinatoren van de districten werd een **personeelsbehoefteplan** opgemaakt. Hierin kozen we resoluut voor een personeelsplan per district, op maat van het district. Vanuit HR ondersteunden we de leidinggevende bij de opmaak van de profielen, zodat de juiste mensen aangetrokken werden voor het realiseren van de opdracht. Zo werd er bijvoorbeeld in district Berchem ingezet op het aantrekken van jeugdprofielen voor kinderbibliotheek De Vertellerij.

Talent en ontwikkeling

In 2015 werd de projectgroep: **opleidingscurriculum voor bibliotheekmedewerkers** opgestart. Bibliotheekmedewerkers uit alle districten kwamen samen om na te denken over het takenpakket en te kijken hoe de bestaande opleidingen aangepast kunnen worden aan de nieuwe noden. Het is de bedoeling om een **leerplan** samen te stellen waaruit voor elke medewerker kan gefilterd worden welke vaardigheden voor hem of haar belangrijk zijn.

De projectgroep inventariseerde de typische vragen waarmee onze bibliotheekmedewerkers in aanraking komen. Vier **clusters** worden in het voorjaar van 2016 nader bekeken:

- **Informatiebemiddeling:** Om klanten op een professionele wijze verder te helpen en te adviseren of doorverwijzen moet je op de hoogte zijn van bestaande zoekmachines, de eigen catalogus, catalogi uit het ruimere netwerk, enz.
- **Mediawijsheid:** De technologie staat niet stil en dat merken we ook in de bibliotheken. Onze medewerkers moeten overweg kunnen met Go-Press, Fundels, tablets, enz. zodat ze de klanten kunnen informeren en helpen.
- **Sociale vaardigheden:** We verwachten van de bibliotheekmedewerkers dat ze kunnen omgaan met moeilijke vragen en de bezoekers klantvriendelijk verder helpen.
- **Vaktechnische vaardigheden:** De bibliotheekmedewerkers moeten heel wat systemen zoals Brocade, A-kaart, sorteerstraatsjes, Timetracks,... onder de knie krijgen.

Financiën

In dit deel wordt eerst een overzicht gegeven van de budgetten per operationele doelstelling. Daarna worden de kosten naar aard verdeeld weergegeven.

Overzicht per operationele doelstelling

Doelstelling	Exploitatie		Investering	
	<i>Uitgaven</i>	<i>Ontvangsten</i>	<i>Uitgaven</i>	<i>Ontvangsten</i>
1SBR010101	2.021.207		8.840	
1SBR010102	3.852.782	1.315		
1SBR010104	108.114			
1SBR010105		889.568		
1SBR010106	525.604			
1SBR010107	490.118	227.110		
1SBR010108	8.457			
1SBR010201	265.470		5.044.417	
1SBR010202	2.363.571	92.775	84.815	
1SBR010203	131.035		117.293	25.000
1SBR010302	49.065	6.491.271		
1SBR010303	2.591	163.216		
1SBR010304	200.600			
Totalen	10.018.614	7.863.940	5.255.365	25.000

Overzicht van de uitgaven op exploitatiekredieten

Exploitatie uitgaven: werkingskosten	
Huur bibliotheeklocaties	241.839
Onderhoud, herstellingen en externe diensten gebouwen	337.114
Schoonmaak gebouwen	1.321.641
Energie en water	622.990
Erelonen en studiekosten	5.907
Vergoedingen voor optredens e.d.	16.692
Vergoedingen voor jeugdactiviteiten vnl. Jeugdboekenweek	8.457
Werkingskosten LCB	196.616
Technische kosten	19.015
Collectiekosten bibliotheken	1.824.152
Vervoerskosten varenden	1.519
Wettelijke keuringen + emissiemetingen	19.909
Communicatiekosten LCB	108.114
Communicatiekosten CC's	253.850
Leasing voertuigen	10.374
Kilometervergoeding, reis- en verblijfkosten	3.299
Huurkosten (o.a. technische benodigdheden, zalen,...)	14.488
Belastingen en financiële kosten	23.706
Totaal	5.029.682

Exploitatie uitgaven: toelagen	
District Antwerpen	229.400
District Berchem	56.600
District Berendrecht-Zandvliet-Lillo	20.600
District Borgerhout	57.700
District Deurne	88.800
District Ekeren	79.400
District Hoboken	115.400
District Merksem	56.600
District Wilrijk	54.000
Digipolis	106.088
Antwerpen Kunstenstad vzw	265.200
De Roma vzw	763.000
Lokaal Cultuurbeleid district Antwerpen vzw (<i>Enterfestival + 10 jaar Permeke</i>)	155.000
Lokaal Cultuurbeleid district Antwerpen vzw	216.986
Lokaal Cultuurbeleid district Antwerpen vzw (<i>ontmoetingscentra</i>)	200.000
Lokaal Cultuurbeleid district Berchem vzw	145.900
Lokaal Vrijtijdsbeleid district Berendrecht-Zandvliet-Lillo vzw	58.831
Lokaal Cultuurbeleid district Deurne vzw	173.621
Lokaal Cultuurbeleid district Ekeren vzw	131.000
Lokaal Cultuurbeleid district Hoboken vzw	126.772
Lokaal Cultuurbeleid district Merksem vzw	132.459
Lokaal Cultuurbeleid district Merksem vzw (<i>ontmoetingscentrum</i>)	51.000
Lokaal Cultuurbeleid district Wilrijk vzw	144.466
Projectenfonds Cultuur/Onderwijs	50.000
Impulssubsidies	9.200
Fonds voor Vrijtijdsparticipatie	64.505
Kunst maakt de stad / sociaal artistiek	311.450
Centrum voor Filmcultuur vzw	15.000
Werkmaat vzw	92.394
't Werkhuys vzw	204.000
Fameus vzw	490.900
Blidscap vzw	4.020
Volkshogeschool regio Antwerpen – Vormingplus Antwerpen vzw	8.040
Tutti Fratelli vzw	20.000
STA-AN vzw	90.000
Totaal	4.988.932

Overzicht van de ontvangsten op exploitatiekredieten

Exploitatie: ontvangsten	
Bibliotheek ontvangsten verkoop, lidgelden, fotokopieën e.d.	889.568
Doorrekening exploitatiekosten	13.693
Vergoeding voor Bibnet	163.216
Verhuringen	75.692
Terugvorderingen kosten nutsvoorziening	4.523
Participatiedecreet	195.977
Enveloppetoelage voor LCB (BIB, CC, LCB, 1 euro-subsidie, cultuurcoördinator, gemeenschapsvormend)	6.491.271
Toelage Vlaamse gemeenschap: gevangenisbibliotheek	30.000
Totaal	7.863.940

Overzicht van de uitgaven op investeringskredieten

Investerings: uitgaven	
Aankoop tablets, digitale apparatuur voor publiek Digitaal aanbod	8.840
CC Hoboken – bouwkost	2.253.987
CC Hoboken – bekabeling, werkplekken, multimedia	14.223
CC Zandvliet – bouwkost	1.826.985
CC Zandvliet – bekabeling, werkplekken, multimedia	13.090
Noodzakelijke instandhoudings- en aanpassingswerken aan gebouwen CC + BIB	715.994
Vervangen versleten algemeen en kantoormeubilair CC	54.096
Vervangen versleten algemeen en kantoormeubilair BIB + audiovisueel materiaal	36.569
Theatertechnisch materiaal, vervangen versleten en verouderd materiaal CC	105.646
Technisch materiaal BIB	11.238
Invoering bibliotheek zelfbedieningssysteem en herinrichting	120.870
Invoering bibliotheek zelfbedieningssysteem en herinrichting – Ekeren	93.418
Vervanging BIBbus	409
Totaal	5.255.365

Infrastructuur

We maken onze infrastructuur zo herkenbaar, uitnodigend en toegankelijk mogelijk met het oog op cultuurbeleving, ontmoeting en ontplooiing.

Toegankelijke en evenwichtig verspreide socioculturele infrastructuur

- Hof de Bist / Gravenhof / De Schelde

Door middel van renovatie en nieuwbouwprojecten zorgen we voor toegankelijke infrastructuur. Tegelijkertijd streven we naar een evenwichtige spreiding over het grondgebied van de stad.

Tijdens deze beleidsperiode wordt de nieuwe cultuur- en ontmoetingsinfrastructuur gerealiseerd in Ekeren (*Hof de Bist*), Zandvliet (*VC De Schelde*) en Hoboken (*CC Gravenhof*).

Verder wordt onderzocht op welke manier het gebruik van de bestaande infrastructuur kan geoptimaliseerd worden.

Voor 2015 werden volgende concrete projecten of acties uitgevoerd:

- In november opende het nieuwe cultuur- en jeugdcentrum Gravenhof in Hoboken zijn deuren. De opening van het nieuwe Vrijtijdscentrum De Schelde in Berendrecht-Zandvliet-Lillo staat gepland voor februari 2016;
- Op verschillende locaties werd gewerkt aan een nieuw concept(zie ook verder):
 - CC Luchtbal / BIB Luchtbal: De bibliotheek, het cultuurcentrum en de jeugddienst werkten een gezamenlijk concept uit voor de nieuwe invulling van het gebouw.
 - Bibliotheek Couwelaar werkte verder aan het innovatiever werken rond actuele media, taal, literatuur, beleving en ontmoeting.
 - BIB Arena
 - BIB Elsschot

Deze nieuwe invulling vraagt aanpassingen aan het gebouw. In 2015 werden de werken in Elsschot en BIB Arena afgerond, de dossiers van BIB Couwelaar en CO Luchtbal werden verder voorbereid.

- De werken aan het Oude Badhuis i.f.v. akoestiek en brandveiligheid zijn in 2015 gestart en worden normaliter afgerond tegen de zomer van 2016.
- De geplande aanpassing van de loskade van CC De Kern werd nog niet gerealiseerd door een probleem met de openbare aanbesteding. Deze staat nu gepland in 2016.

Hedendaags duurzaam comfort in de socioculturele infrastructuur

Bij nieuwbouw- of verbouwingsprojecten houden we maximaal rekening met de toegankelijkheid van de gebouwen en met duurzaamheid, comfort en de noden van de gebruikers.

Onderstaande concrete acties werden gerealiseerd:

- De buitenaanleg van BIB Bist (Wilrijk) werd gefinaliseerd.
- Op verschillende locaties werden herstellingen of aanpassingen uitgevoerd zoals het herstellen van of het vernieuwen van de verwarming, het bijplaatsen van verlichting, het vernieuwen van het plafond, het plaatsen van zonnewering, het toegankelijk maken van loopbruggen, het plaatsen van een kitchenette, de restauratie van een kunstwerk aan de gevel,...
- In BIB Driehoek en UiThuis werden de voordeuren geautomatiseerd.
- Op verschillende locaties werd een gebouwbeheerssysteem geplaatst waardoor het verbruik van nutsvoorzieningen via internet door stadsbeheer gemonitord kan worden en er sneller op anomalieën gereageerd kan worden.
- In het Stadsmagazijn en CC Deurne, Frans Messingstraat werd de stookplaats gerenoveerd.

Herkenbare socioculturele infrastructuur

Door weldoordachte ingrepen qua huisstijl en marketing zorgen we ervoor dat onze gebouwen en hun functie herkenbaar zijn.

Innovatie

We onderzoeken **vernieuwende projecten** en ontwikkelen ze zélf of helpen bij het realiseren ervan. We geven ruimte aan het experiment en aan het testen en ontwikkelen van nieuwe methodieken. Hieronder een overzicht van de innoverende projecten die in 2015 werden afgerond:

Site Luchtbal

Het bestek voor een **totaal vernieuwd ontmoetingscentrum** met focus op jeugd is uitgeschreven en goedgekeurd. Vanuit Jeugd wordt 700.000 euro voorzien voor de realisatie in 2017. Er wordt vooral werk gemaakt van een eengemaakte balie met backoffice voor alle diensten op het gelijkvloers. Jeugd krijgt ook veel meer ruimte.

Elsschot - Linkeroever

De werking van bibliotheek Elsschot werd in het najaar van 2014 volledig herdacht en heringericht. Het **Taal- en Medialab** biedt nu, naast het Webpunt, ook onderdak aan het Huis van het Nederlands met Open Inloop Taal. Er kwam een nieuwe atelier- en stille ruimte, een koffie- en krantenhoek, en ook de collectie werd sterk herleid in functie van de noden. De **vernieuwde, mediawijze en buurtgerichte bib** werd aan het publiek voorgesteld in april 2015 met een groot en succesvol openingsfeest.

BIB Couwelaar – Deurne

In 2015 werden de **kansen en uitdagingen** voor bibliotheek Couwelaar verder onderzocht wat het innovatiever werken rond actuele media, taal, literatuur, beleving en ontmoeting betreft. In 2016 wordt een Open Inloop Taal werking geïnstalleerd én een webpunt met begeleiding, twee projecten die deze ambitie weerspiegelen.

Communicatie

In 2015 werkten we verder aan een **globale visie** op communicatie voor de cultuurcentra en de bibliotheken. Klanten voelen zich verbonden met een huis. Daarom zetten we nog steeds in op meer duidelijkheid van afzenderschap. Het naamsvierkant van de CC's (en bib) moet duidelijk maken wie de afzender is. Dit passen we toe in al onze communicatie (*op papier en digitaal*). Door de update en uitbreiding van de huisstijl startten er ook verschillende trajecten met Ondernemen en Stadsmarketing om voor een aantal huizen (*Gravenhof, De Schelde, Oude Badhuis,...*) een eigen huisstijl te ontwikkelen. Een mini-huisstijl binnen de huisstijl.

We schonken aandacht aan en onderzochten **nieuwe communicatiemogelijkheden**:

- De **externe nieuwsbrief** van de cultuurcentra namen we verder onder handen:
 - De tips van Mark van Bogaert (*communicatie-expert op het gebied van wervende teksten*) passen we toe.
 - Het aanbod van Stadsmagazijn en Oude Badhuis is nu ook terug te vinden via de links in de overkoepelende nieuwsbrief.
 - We zetten opnieuw meer in op het verzamelen van e-mailadressen.
- Er startte een proefproject (*Gravenhof, 252CC en VC De Schelde*) met een **eigen digitale nieuwsbrief**:
 - Drie huizen zenden een eigen nieuwsbrief via Mailchimp. Wat er in komt bepalen ze zelf. Er zijn wel richtlijnen opgesteld (op basis van de expertise van de musea-nieuwsbrieven per huis):
 - Maximum 4 items
 - Eén hoofditem
 - Veel foto's gebruiken
 - Duidelijk afzenderschap
 - Half 2016 beoordelen we dit en rollen we dit verder uit naar de andere cultuurcentra.
 - De overkoepelende nieuwsbrief van de cultuurcentra blijft bestaan, maar krijgt een maandelijkse frequentie.
- Een aantal **gemeenschappelijke communicatieprojecten** werkten we verder uit:
 - Flyers voor gemeenschappelijke projecten:
 - De zadenbib (*toevoeging van de nieuwe locatie*)
 - Bib aan huis
 - Tabletounge
 - Verder verfijnen van de Jeugdboekenweek:
 - Onze site in samenwerking met CultuurConnect uitrollen over heel Vlaanderen. In 2015 werd het voorbereidend werk gedaan en was er een uiteenzetting voor bibliothecarissen van heel Vlaanderen tijdens de Boekenbeurs.
 - Verdere ontwikkeling van bijhorend doe-boekje voor alle bibliotheken in Antwerpen. Elk jaar is er een nieuwe (betere) versie nodig.
 - Verfijnen van de cultuurkalender voor klassen: aanbod van de bib, musea en cultuurcentra voor klassen van de lagere school bundelen we in een handige kalender.
- Meer aandacht voor **digitale communicatie**:
 - Verdere uitwerking van de mogelijkheden van de websites van de cultuurcentra: de keuzetool van CC Deurne ontwikkeld door Mr Henry uitrollen naar alle websites,...
 - Bibliotheekkanaal A-stad:

- Er loopt een traject om de info anders te ordenen.
- We werken aan mini-kanaaltjes per bib (binnen A-stad), zodat elke klant het aanbod van zijn/haar bib makkelijk kan vinden.
- De info over de bib moet allemaal te vinden zijn op één duidelijke locatie (A-stad). We willen de info op het BIB-portaal weghalen, maar wel doorlinken naar A-stad. BIB-portaal gebruiken we als digitale etalage.
- Facebook:
 - Een aantal locaties startten met een FB-pagina:
 - Kielpark
 - Bibliotheek Hoboken
 - De nieuwe FB-gebruikers worden begeleid bij de opstart (tips en tricks, redactievergadering,...)
- Verder uitrol Xibo
 - Info verspreiden via schermen in de LCB-locaties. Niet alle huizen hebben zo'n scherm op dit moment, maar we werken verder aan de uitrol.
- Vermindering van het drukwerk bleef een aandachtspunt. Mogelijkheden om een aantal publicaties te digitaliseren of af te schaffen worden onder de loep genomen:
 - 'Van Boekenkriebel tot bibexpert' (brochure voor scholen) is stopgezet. En we kiezen om de info digitaal te delen via de FB-groep 'Leeskracht'. We werken verder aan de koppeling van die FB-groep met A-stad.

Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) / Dienstverlening

Om het lokaal cultuurbeleid te ondersteunen en de kwaliteit van de dienstverlening te maximaliseren wordt er gerekend op een vooruitstrevende en efficiënte informatie- en communicatietechnologie. Hoewel Digipolis continu investeert in **vervanging en opwaardering** van de bestaande infrastructuur en standaardtoepassingen, voorzagt het lokaal cultuurbeleid extra middelen voor het **versiebeheer** van de bedrijfskritische toepassingen zoals het bibliotheekstelsel, de websites van de cultuurcentra en de verenigingsdatabank.

In 2015 werden alle bibliotheken uitgerust met een **kassasysteem** voor de afrekening van de kosten die klanten in de bibliotheek maken. In het kader van dit project werden in BIB Permeke ook de bestaande betaalautomaten vervangen en werd er één in BIB Bist en UiThuis geplaatst.

De conceptbibliotheek **De Vertellerij** opende haar deuren reeds in september 2014. In 2015 werd De Vertellerij ook **voorzien van zelfuitleen** wat de medewerker de mogelijkheid geeft in te zetten op de actieve ondersteuning van kinderen in literatuur, film en mediawijsheid. Bovendien geeft het de scholen de mogelijkheid om op maandag en vrijdag naar de bibliotheek te gaan zonder dat die open is.

Ook bibliotheken Elsschot (Linkeroever) en Arena kregen een make-over en kregen een zelfuitleensysteem.

Vanzelfsprekend werd er ook in de bouwprojecten CC De Schelde (Zandvliet) en CC Hoboken voor gezorgd dat deze nieuwe locaties voldoen aan de hedendaagse behoeften qua IT en multimediegebruik. In de bestaande locaties werd verder ingezet op **digitale signalering** door middel van infoschermen, waarvoor de informatie op een efficiënte manier lokaal of centraal kan worden aangeleverd.

Voor de diverse bibliotheken en cultuurcentra werden in 2015 verder **tablets en digitale apparatuur** aangeschaft in functie van een publiek digitaal aanbod.

Hoofdstuk 1: district Antwerpen

Inleiding

In 2015 kunnen we in district Antwerpen weerom een aantal bijzondere projecten voorleggen die een wijk, een kunstenaarscollectief, een jubileumjaar of een stukje (verborgen) geschiedenis op de kaart zetten. Hoogtepunten zijn talrijk, maar we noemen er alvast enkele: *Exposed Music* toonde **hoogstaand experimenteel muzikalent** in een route langs verborgen historische locaties in de binnenstad. *Kranenhoofd* liet de bewoners van Sint-Andries zijn **havenarbeidersverleden herdenken** met een zelfgebouwde houten kraan die in stoet door de stad trok. Permeke trok alle registers open met Time Circus die als nieuwe Artist in Residence **het openingsfeest van het jaar** gaf in Antwerpen.

Maar laat ons in dit verslag ook eens de eer te beurt geven aan de **Dagelijkse Werkingen** van onze vijf ontmoetingscentra, vijf wijkbibs en Permeke als grootste bib van de stad, met zijn dagelijkse toevloed van gemiddeld 2.000 bezoekers. Elke dag zijn deze plekken **de kloppende harten in de wijken** van het district. De onthaalbalies helpen elke dag mensen verder in hun zoektocht naar werk, wonen, leren, en zinvolle vrije tijd. Elke dag komen mensen zalen huren, bibmaterialen ontlenen, ontmoeten en verblijven in onze foyers. Elke dag komen bezoekers naar voorstellingen in onze zalen, naar feesten op pleinen en in straten. En zo willen we alle inwoners, lage en hoge inkomens, jong en oud, wit of gekleurd, deelgenoot maken aan een lokaal cultuuraanbod dat de zinnen doet prikkelen en de goesting om te participeren doet groeien. Zo maken we elke dag, vanuit een gezamenlijke aanpak, sterkere burgers van onze districtsbezoekers.

Hiervoor hebben we een **ijzersterk team** van 120 medewerkers die de klanten en bezoekers elke dag bijstaan. Het mag ook wel eens gezegd: merci aan hen allen daarvoor.

2000 Antwerpen Sint-Andries

2015 werd voor Sint-Andries het jaar van een aantal grote, inhoudelijke projecten. **“Parochie van Miserie”** is de naam van een traject van een jaar waarbij verenigingen rond kansarmoede, lokale verenigingen, Rooftop Tiger, Clac en COStA samen een sociaal artistiek project op poten zetten. Samen met de jongeren van Betonne Jeugd en Habbekrats bouwden we een **houten tredkraan**, als eerbetoon aan de havenkranen die vroeger door arbeiders uit de vierde wijk werden voortgetrokken. Geflankeerd door percussie en slam poetry, trok de kraan in een lange stoet van COStA naar het MAS, als apotheose plek van dit mooie en intensieve project.

Samen Lezen is een laagdrempelig project in samenwerking met De Dagen. Wekelijks lezen we samen een uurtje, gevolgd door gratis verse soep. Begeleidster Silvie Moors slaagt hier echt in om kansarmen en eenzamen te bereiken en samen te brengen. Op een jaar tijd groeiden we tot **drie verschillende leesgroepen** van 10 tot 12 lezers. Deze mensen – waarvan we een groot aantal voorheen nog niet hadden ontvangen in COStA – zijn nu **vaste waarden** in huis, die ook de weg gevonden hebben naar andere activiteiten.

Zotte Rikskes is een in 2015 nieuw ontstane samenwerking tussen COStA, Museum Plantin-Moretus, MoMu, Habbekrats, de stedelijke jeugddienst en enkele omliggende scholen. We organiseerden **kwalitatieve, naschoolse opvang** in de huizen van deze partners. Hierdoor komen kinderen en scholen in contact met artistieke praktijken die buiten hun normale comfort zone liggen. Gedurende verschillende

weken werden ze ondergedompeld in een creatief en artistiek bad. Na de eerste reeks kregen we van andere scholen de vraag of ze mee konden instappen in het project.

2000 Antwerpen Schipperskwartier

In 2015 breidde Het Stadsmagazijn haar reguliere cultuur- en ontmoetingsaanbod uit met **meer kinder- en jongerenactiviteiten**. Naast het kinderatelier en de sport- & cultuurweken, organiseerden we extra theater- en schoolvoorstellingen, kindersanimatie op het buurtfestival Ramblas en een kleine ruilbibliotheek met jeugdboeken en strips. Door deze inspanningen zijn we er in geslaagd een bredere mix van kinderen aan te trekken die wonen of schoollopen in de buurt (*o.a. jongeren met mentale beperking van 't schooltje in de straat*).

Het Stadsmagazijn bood jong muzikaal talent een podium. Met **Croque Musique**, een reeks van akoestische lunchconcerten, steunden we minder bekende artiesten. Een succesvolle formule die mag blijven rekenen op een enthousiast en veelzijdig publiek.

In de zomer planden we **Los Paulos**, een intercultureel festival op de St-Paulusplaats. Ondanks vele tegenslagen had het evenement positieve gevolgen voor de samenwerking met het Schippersbuurtcomité. We konden bestaande contacten versterken, nieuwe gemeenschappelijke plannen bedenken en nieuwe vrijwilligers rekruteren.

Het hoogtepunt van het jaar was **Exposed Music**, een wandelroute met muzikale performances op bijzondere locaties in de binnenstad (*curator Aarich Jaspers*). Als trekker van het projectteam heeft Het Stadsmagazijn de banden versterkt met andere werkingen binnen LCB, partners in de wijk en tal van artiesten. Bovendien brachten we met het projectteam een vernieuwend en uitdagend concept voor originele, toegankelijke cultuurbeleving in het stadscentrum.

2018 Antwerpen

Het lokaal cultuurbeleid in 2018 kon uitpakken met een aantal **geslaagde nieuwe initiatieven**. In 't Groen Kwartier realiseerden de bewoners een **mooi erfgoedproject** rond de geschiedenis van het Militair Hospitaal. Zurenborg zette op de Dageraadplaats de **originele muziekvoorstelling** op een draaimolen 'Kar kar kar Rousel'. Het **Urban Festival in het Albertpark** kon tenslotte meer dan 10.000 jongeren bekoren.

De bestaande **buurtsalons breidden uit** met een nieuwe werking in het koetshuis, waarmee het publiek in grote getale kennismaakte tijdens het openingsfeest van het Harmoniepark. Buurtfoyer Zuid vond een nieuw onderkomen bij volkshogeschool Elcker-Ik en buurthuis De Reus heeft een goedgevuld activiteitenjaar achter de rug.

Bibliotheek Brederode nodigde illustratrice Charlotte Dumortier en auteur Kristien Hemmerechts uit voor gezellige ontmoetingen met bibliotheekbezoekers. Beeldhouwster Lutgarde Schuybroeck was de eerste artist-in-residence die dankbaar gebruik maakte van de werkruimte op de etage.

Ook de tweede editie van de sport- en cultuurweken tijdens de zomervakantie mocht rekenen op een breed deelnemersveld.

2020 Antwerpen Kiel

2015 was het jaar van **Enter**, het sociaal artistiek festival waarbinnen Nova het project **Radio Kiel** op poten zette. Kunstenaar Karl Philips bouwde een 'radiokot' onder de Braemblokken. Een groepje buurtbewoners (*jong en oud*) leerden interviewtechnieken, opnames maken en reportages monteren. Alle Kielenaren konden via Radio Kiel naar reportages uit de wijk luisteren.

In **Kostuum Local** ontwierpen kinderen en volwassen stoffen en maakten samen kleding. Op het **Nestfeest** toonden ze allen in een modeshow het resultaat van hun jaar hard werken.

Nova op stap werd opgesplitst in een Nova Stuurgroep en het Vrijtijdsloket. Nova stuurgroep richt zich op prospectie en programmatie en denkt mee na over inhoudelijke sporen binnen de werkingen, zoals communicatie en digitalisering. De vrijwilligers van het Vrijtijdsloket stellen maandelijks een cultureel aanbod samen en laten maatschappelijk kwetsbare mensen tickets kopen aan VT-prijs (verhoogde tegemoetkoming) om samen op pad te gaan. De toeleiding naar het loket gebeurt via partners uit de wijk.

Sinds september hebben we een **extra foyerwerking** die volledig wordt gedragen door vrijwilligers. De foyer is het kloppend hart van Nova. Drie dagen per week bieden we verse snacks aan. De foyer is meteen ook de ankerplek van het webpunt en het vrijtijdsloket.

In 2015 werden ook verdere stappen gezet in de **integratie van het team cultuur 2020** (*Nova en BIB Kielpark*). Op de gezamenlijke planningsdag werden linken gelegd en werkingen op elkaar afgestemd. In 2016 bestaat Nova 10 jaar: het hele najaar zal bol staan van dit feestprogramma. BIB Kielpark tenslotte wordt herdacht en heringericht.

2030 Antwerpen Luchtbal

In het voorjaar van 2015 zetten we **een punt achter het eigen spreidende podiumaanbod** van cultuurcentrum Luchtbal met uitverkochte voorstellingen als *'Une soirée avec Claude Francois 69'* (Pascal Deweze), *'Mannenmonoloog'* (Ann Nelissen) en *'Deurdedeurdeur'* (SKaGeN). De bij het artistieke volk fel gesmaakte *'Small Zoo'* jazzavonden kregen een voorlopig orgelpunt met de passage van Inne Eysermans (Amatorski) én de aangekondigde verhuis van het concept naar de collega's van de Arenbergschouwburg.

Als festivalcentrum van het sociaal-artistiek ENTER-festival vervelde CC Luchtbal in april definitief tot Cultureel Ontmoetingscentrum Luchtbal. Met het **krijttekeningenproject** van kunstenaar Bart Lodewijks (i.s.m. galerij WOOT), **Noorderlijn** ('een culturele rondrit in samenwerking met de collega's van Ekeren en Merksem'), de documentaire voorstelling **'Rabot 4_385'** (Simon Allemeersch) en een **spetterend buurtfeest** bekenden we kleur als lokaal verankerde socio-culturele werking.

In het najaar trokken we op die manier het beproefde concept van de **Luchtbars** naar binnen en ontwikkelden we de buurtbars. Met het project **Mama Mundi** zetten we in op de (zelf)ontplooiing van vrouwen uit de wijk. De **matinees** (namiddagvoorstellingen) schoven we naar zondag om, naast senioren ook een breder wijkpubliek aan te trekken. De schoolvoorstellingen liepen onverminderd door, ook al zetten we eerder in op **'Op Visites'** (schoolvoorstellingen in de klas) en **meer intieme voorstellingen** in de bovenzaal. Ook de langverwachte samenwerking met het DKO Ekeren kreeg vorm, via de opstart van lokale betalende lessen **'Spelend Spreken'** (8+) als aanvulling op de bestaande gratis theater- en circusklassen.

Als **opvolger van het locatieproject 'Velodroom'** zetten we na de zomervakantie samen met kunstenaarscollectief Atelier Recup de grote lijnen uit van het **project Tempelmarkt**, waarbij met de gerecupereerde 600m² hardhout opnieuw een beeldend kunstenproject wordt gerealiseerd in co-creatie met de wijkbewoners en scholen. Ook de **Day One Street Art route** werd stelselmatig uitgebreid.

De in 2015 en 2016 geplande renovatie van de site aan de Columbiestraat 110 in functie van een **verdere integratie van de jeugd- en bibliotheekwerking** is verschoven naar 2017.

2050 Antwerpen Linkeroever

De **omvorming van bibliotheek Elsschot** naar een **belevingsruimte** waar we inzetten op media, taal, literatuur en ontmoeting en samenwerken met verschillende partners werd reeds vermeld in het stedelijke hoofdstuk, onder het onderdeel [Innovatie](#).

Heel 2015 stond verder in het teken van onze open en gastvrije bibliotheek. Zo biedt BIB Elsschot – na de sluiting van ontmoetingscentrum Top Hat – sinds september onderdak aan **wekelijkse creatieve en computercursussen** voor senioren. Ook in september kleepte de kunstenaar Frederik Rombach, met medewerking van de scholen en verenigingen uit de buurt, de betonnen trap vóór de bib aan met een **kleurrijke mozaïek**.

Met de nieuwe lezingenreeks **'Elsschot Legt Uit'** en enkele **kleinere theatervoorstellingen** profileerde Elsschot zich steeds ook als een cultuur- en ontmoetingscentrum voor de buurtbewoners. De in het najaar gestarte cultuurnetwerker zette in Elsschot een heel **innovatief project** op poten: **Europarkmagazine**, een redactieraad van kinderen en jongeren, die 10 weken lang aan de slag ging rond mediawijdsheid. De resultaten van hun werk toonden ze op een blog.

Met de **Vliegerhappening en Europarkfeest** had de cultuurwerking op Linkeroever in het voorjaar ook twee grote publieke evenementen op het programma staan. Senioren en andere buurtbewoners werden verder op hun wenken bediend tijdens de **maandelijkse muzikale cultuurcafés** in dienstencentrum Linkeroever. Een convenant met jongerenwerking Formaat garandeert **een degelijk aanbod voor kinderen en jongeren**, onder meer tijdens de sport- en cultuurweken.

2060 Antwerpen Noord

Permeke

In 2015 ging er een **totale reorganisatie** van het personeel van Permeke door: terwijl vroeger de ploeg werd ingedeeld volgens het collectieaanbod (*bv. jeugd, muziek en beeld,...*), zijn er nu **zes teams** gevormd, die een veel relevantere en autonome opdracht hebben: team collectie, klantenzorg, programmatie, communicatie, doelgroepenwerking en infrastructuur.

In juni 2015 droeg rockicoon Tijs Delbeke als **Artist in Residence** van Permeke de fakkel over aan beeldend kunstenaarsgezelschap Time Circus. De succesvolle Dag Zondag!-reeks – waarbij **familieactiviteiten** centraal staan – kreeg een vervolg, net als de maandelijkse **'Donderdagen van de Poëzie'** (*i.s.m. Antwerpen Boekenstad*) en de **'Aanbevelingen voor een beter Leven'** (*i.s.m. Behoud de Begeerte*).

De **jongerenwerking** werd in de themagroep 'Doelgroepen en Educatie' ondergebracht, de initiatieven voor het leren van de Nederlandse taal werden verbreed (*breder uitwerking Taalpunt*) en de **scholenwerking** uitgediept, met extra aandacht voor de Jeugdboekenweek en de Leeslekker-activiteiten.

Met het 10-daagse vertelfestival in samenwerking met Antwerpen Boekenstad trok Permeke op feestelijke wijze haar jubileumjaar '**10 Jaar Permeke**' op gang. Spraakmakend was de **expo van Witboeken** waarin mensen tekst en beeld creëerden over het thema 'Tijd'. Time Circus bouwde voor diezelfde gelegenheid een waterval aan de inkom van de site. Amerikaanse topfotograaf **Just Loomis** toonde de Permeke-bewoners in een **prachtige portret-expo**. Antwerpen Averechts tenslotte organiseerde drie avonden rond het thema 'De Stad in Permeke'.

Door de beëindiging van het Programma voor Stad in Verandering (*Samen Leven*) op het De Coninckplein stond het **wijkprogramma** van Permeke in 2015 op een iets lager pitje. Het Strip- en Boekenplein, de Pianomathon en de 'verzelfstandigde' projecten als Bazaar Bicyclette, Muziek in de Wijk en de Gezondheidsdag blijven verder lopen.

Met het ontmoetingscentrum Het Oude Badhuis bekeek het Permeke-team hoe op structurele basis de activiteitenprogramma's nog **beter op elkaar afgestemd** konden worden. De eerste **gemeenschappelijke communicatiekanalen** rond kinderactiviteiten werden ontwikkeld.

Oude Badhuis

Langlopende projecten zijn voor het Oude Badhuis zinvol om meer impact te krijgen en mensen sterker aan het huis te binden.

Begin 2015 kreeg Fiëbre voor een half jaar plek in het Oude badhuis. Ze organiseerden **ontmoetings-avonden** tussen verschillende actoren uit de jongerencultuur, zowel organisatoren als kunstenaars. Daarnaast richtten ze een ruimte in met verschillende jonge kunstenaars tijdens het Enterfestival.

Projecten:

- **'t Seefleeft** is een revueshow rond de kleurrijke bewoners van de Seefhoek. Dit was een succes, zowel voor het publiek als de performers. Het team van CO OBH heeft hierdoor vele nieuwe contacten met bewoners gelegd. 't Seefleeft liep in het najaar verder in de spiegel tent. Boekingskantoor Garifuna spreidt dit nu over heel Vlaanderen. Host Vitalski duikt steeds in de couleur local van een gemeente of wijk en maakt hier een revue over.
- **Utopia 2060** liet een 60-tal deelnemers nadenken over de ideale maatschappij. Dit kent in 2016 zijn vervolg in een groot project i.s.m. de Zomer van Antwerpen, Madame Fortuna en Time Circus.
- **Kidshouse** is een project opgestart in de scholen i.s.m. Wilde Raven waar we nu een 60-tal deelnemers (*8-10 jarigen*) hebben voor drie verschillende workshops in twee scholen, met als einddoel een kinderacademie in Het Oude Badhuis op woensdagmiddag. Wilde Raven wordt een vaste partner in huis.
- **De Spiegeltent** gaf ons de gelegenheid om in de verschillende buurten van 2060 samen te werken met de bewoners: Dam, Schoolplak en De Coninckplein. We hebben hier vele nieuwe contacten gelegd en ook een duidelijker beeld van het (potentieel) publiek.
- **Etiquette** was een zeer gesmaakte erfgoedtentoonstelling voor kinderen over beleefdheid, waar we veel positieve reacties over kregen. De rondreis naar andere plekken is in volle voorbereiding. Doordat de verbouwing een half jaar langer heeft geduurd zijn we nu pas bezig met de voorbereiding voor de volgende tentoonstelling over hygiëne.

Vrijwilligers/taal en meer:

- **Taal en Meer** blijft een lopen als een trein, ondanks onze tijdelijke intrek in Permeke komen er elke week rond de 70 vrouwen les volgen. We zullen ook uitbreiden naar andere dagen.
- Naast de conversatiegroepen zijn we gestart met een groep vrijwilligers die **activiteiten voorstellen en organiseren** samen met de deelnemers. De eerste projecten komen er aan.
- Het aantal **vrijwilligers** blijft groeien dankzij een actieve werving. Op dit moment hebben we een 45 vrijwilligers: een 15-tal zetten zich in als lesgever voor Taal en Meer en de rest voor de algemene werking.

Het **café** blijft een aantrekkingskracht voor mensen uit de buurt en daar buiten, zelfs tijdens de veelal slopende verbouwingen.

Hoofdstuk 2: district Berchem

Waar we in 2014 te kampen hadden met personeelwissels, langdurige ziektes en moeizame vervangingen hadden we in het actieplan 2015 de hoop uitgesproken om in 2015 een doorstart te kunnen maken. En of dat gelukt is. Zowat alle evenementen van de vzw waren erg succesvol in 2015. Wat volgt is dus voornamelijk een bloemlezing van successen in Berchem.

Beginnen doen we met wat misschien de meest verrassende voltreffer was: **PARK**. In een fijne samenwerking met district Antwerpen organiseerden/ondersteunden we dit nieuwe festival dat door jongerenorganisatie Foot Juice Art en onze cultuurnetwerkster werd bedacht. Het plan was eenvoudig: op een lentedag begin mei jongeren samenbrengen in het Albertpark om te relaxen en te dansen op gevarieerde Urban muziek in een laagdrempelig, gratis evenement. Onze ambitie van 500 bezoekers werd vele malen overtroffen. Het werden er meer dan 2.000. De sfeer was vredig, de jongeren uitgelaten maar dankbaar en nooit baldadig. Om 23 uur daalde de rust weer helemaal over het park neer. Omdat het in het verleden soms moeilijk was gebleken om jongeren te bereiken, was het succes van PARK heel erg welgekomen. Die positieve trend hebben we ook nadien kunnen doortrekken, met onder meer het project 'The Lunch Date'. Hierbij projecteerden we enkele kortfilms voor de scholieren die bijna dagelijks lunchen in onze foyer. Zo toonden we "Billy The Bully", een kortfilm over pesten van regisseur Wannes Destoop in het voorjaar, en keken er een 50-tal studenten naar "Broeders" van Adil El Arbi en Bilall Fallah.

We lieten het niet bij deze ene samenwerking, maar sloegen ook de handen in elkaar met de districten Deurne en Borgerhout voor een al even succesvol **familiefestival Circus Boelaere**. Daar lag de lat hoog met de geslaagde editie van 2013 in gedachten, maar moeiteloos sprongen we er met z'n allen over. De verplichte verhuis naar een ander stuk van het park bleek geen handicap; het publiek kwam ondanks concurrentie van onder meer Ringlandfestival nog massaler opdagen dan twee jaar tevoren. De acts waren kwalitatief, de catering door buurtgroepen en -handelaars geweldig, de sfeer zalig. Voor heel wat gezinnen uit de buurt en daarbuiten was *Circus Boelaere* de perfecte aftrap voor de zomer. De voornaamste bekommernis naar de toekomst is om het festival gezinsvriendelijk te houden en er dus voor te zorgen dat het festival geen slachtoffer wordt van zijn eigen grote succes.

Dat Berchem het ook helemaal alleen kan bewees de vernieuwde versie van **Bar Brilschans**. Een zomers weekend lang fungeerde het Brilschanspark als *place to be* voor de Berchemnaars. Comedy, muziek, kinderanimatie, *Bar Brilschans* heeft voor elk wat wils en een prachtig kader en zomers zonnetje deden de rest. In het najaar plakten we er nog een eerste editie van **de Nocturne** aan. Datzelfde Brilschanspark vormde het decor voor een laatavondwandeling langs optredens van o.a. Esmé Bos en Bart Voet, Warre Borgmans en the Valerie Solanas. De 200 gelukkigen die een ticket hadden kunnen bemachtigen kregen (in groepjes verdeeld) met 7 verschillende acts een mooie combinatie van professionele en amateurkunsten: muziek, vertelling maar ook hedendaagse dans. De sfeervolle aankleding door de vuurmeesters en onze eigen technische ploeg maakten er een indrukwekkend, feeëriek evenement van. Nooit eerder werden we na een evenement zo overspoeld door positieve commentaren. Ook de toevallige parkbezoeker was getroffen door de sfeer die het park *by night* uitstraalde. Het evenement wordt dan ook in 2016 hernomen, waarbij we hopen om de publiekscapaciteit te verhogen zonder de kwaliteit daaronder te laten leiden. We blijven immers bij het principe van geleide groepen die de acts van A tot Z meemaken. De Berchemse nocturne is geen 'walk in the park', letterlijk noch figuurlijk. Daarom wordt ook hier beter doen dan in 2015, niet eenvoudig.

Naast vrolijke evenementen en culturele feesten buigen we ons in Berchem ook over de serieuze zaken van het leven. CCBé en BIB De Poort liggen in een superdiverse wijk aan een winkelstraat die zoals alle voormalige 'Meirs' van de districten niet hebben kunnen standhouden tegen de komst van Wijnegem en andere shoppingcentra en de komst van het internetshoppén. De leegstand tiert welig en panden worden niet altijd even kwalitatief ingevuld.

Tegen die leegstand hadden wij al enkele jaren een beproefd recept: men huurt x-aantal leegstaande panden, laat die opkalfateren door een partner en men zoekt boeiende, beginnende creatievelingen die hun eerste stappen willen zetten richting eigen winkel. Nodig: expertise om tussen deze creatievelingen het kaf van het koren te scheiden. Deze expertise hebben we gelukkig in huis, wat maakte dat ook deze 3de editie van **POP-UP-TO-DATE** een geweldig succes werd. Er was een winkel die luxueuze lingerie kruiste met exotische taxidermie, een shop waar lokale bieren en chocola werden gecombineerd tot grote tevredenheid van eenieder die op zoek was naar geschenkpakketten. Daarnaast waren er ook een foto-shop waar zes jonge fotografen hun werk presenteerden, een winkel voor de stijlvolle wielerfreak, een ecologische bloemenwinkel, een conceptstore met illustraties en een shop met handgemaakte damesmode. Waar dat bij de eerste editie nog ontbrak, kreeg deze 3de editie ook in de pers de aandacht die het verdiende. Kranten en tijdschriften hadden er aandacht voor en als welverdiende kers op de taart kwam het Journaal van Eén filmen in de Driekoningenstraat op zoek naar een best practice van hoe je met leegstand kan omgaan. Berchem dus als goed voorbeeld voor de rest van Vlaanderen.

Oud Berchem is niet enkel een uitgesproken 'creatief district' maar verdient ook aandacht als een good practice op vlak van diversiteit. De superdiversiteit die niet meer weg te denken is uit onze stedelijke buurten eerden we in het voorjaar met een eerste editie van '**Berchem Bazaar**'. Winkels met een eerder exotisch aanbod kregen een kleine financiële stimulans om op straat te komen en alle bezoekers gratis te laten proeven van hun specialiteiten: van Turkse baklava tot Poolse worst en Afrikaanse moimoi,... We namen kenners en buurtbewoners Jan Blommaert en Tom Naegels onder de arm om een wandeling door de straat te begeleiden en duiding te geven bij hoe mensen uit allerlei windstreken zich organiseren in onze buurt. Eén tip uit het arsenaal van deze experts: Wil je weten welke nationaliteiten er in je buurt wonen? Houd dan de promoties van de belwinkels in de gaten. Die wisselen met elke nieuwe instroom. Omdat de superdiversiteit het meest nog voelbaar en een realiteit is onder jongeren lieten we voorafgaand aan *Berchem Bazaar* een traject lopen met de Willibrordus school om de hoek. Zij volgden bij de Veerman een traject rond identiteit dat resulteerde in een mooie fototentoonstelling. Foto's die we tijdens *Berchem Bazaar* toonden in de winkelpanden.

Nog meer evenementen? Jawel: In het voorjaar openden we **de eerste speltafels van Antwerpen** aan het Frans van Hombeekplein. De vereniging 'Fireflies' organiseert al enkele jaren spelevenementen met als doel mensen bij elkaar te brengen en bruggen te bouwen tussen verschillende culturen. Ze dromen ervan om in verschillende buurten in Antwerpen permanente speltafels te plaatsen en zagen Berchem als de ideale plek om deze te testen. In het nabij gelegen café kunnen mensen schaak- of damstukken ontléén, iedereen kan vrij gebruik maken van één van de drie speltafels.

We hielden ook de vernieuwde Zurenborg **erfgoedbrochure** tegen het licht. De **bijhorende wandeling** was meteen volgeboekt, een tweede ging even snel. In het najaar wandelden we dan even succesvol door de wijk Pulhof, waar meteen enkele nutskasten waren bekleed in het erfgoedthema. Ook aan Berchem Stadion en in de wijk Groenenhoek werden er enkele nutskasten bekleed. Begin december hielden we een geweldig **lichtjesfeest**. Waar de vorige editie te kampen had met slecht weer, waren de weergoden ons nu wel gunstig gezind. Een **vuurshow** bracht heel veel kijklustigen op de been, een fanfare bracht de sfeer erin en het onvolprezen collectief '*Onbetaalbaar*' had de weken voordien weer wegwerpspullen ingezameld om

er een creatieve draai aan te geven en verkocht deze spullen aan de hoogste bidder onder de naam 'Oplichten'. Een **handwerkmarktje** maakte het evenement compleet. Slecht weer verpestte weliswaar de kerstboomverbranding in het begin van 2015 maar op de 11 juli-viering scheen wel het zonnetje. Raymond deed de rest, zoals dat van hem verwacht mag worden.

Er waren ook voorstellingen in CCBe in 2015. Dat durven we al eens vergeten in dit werkingsverslag. Door onder andere de grotere focus op evenementen in de openbare ruimte verminderen ze weliswaar, maar toch kenden we de nodige successen. In CCBe gemaakt en de 'Zwaan' voor de meest indrukwekkende dansvoorstelling van het seizoen gewonnen in Nederland: 'The Black Piece' van **huisgezelschap WArD/waRD**. Een mooi cadeau voor hun 15-jarig bestaan dat we hier vierden met een compact dansfestival. Zeven dansvoorstellingen en performances op drie festivaldagen, waaronder een herneming van dat andere prijsbeest: 'Cotelette' en de première van 'Jubilee Street'.

Kyoko Scholiers maakte bij ons 'Bastaard' in de Kleine Zaal en ging hier ook in première. Lovende recensies in alle belangrijke media waren haar deel. **Madame Fortuna** maakte in dezelfde zaal een voorstelling met buurtbewoners onder de noemer 'Klank van de Stad'. Eerder was ook **Sien** (van Ketnet) succesvol in première gegaan bij ons met haar voorstelling 'Sien bijt in de dag'.

Nog meer steun in de vorm van **repetitieplek** was er voor Nele Bauwens, Ahill, Katrien Oosterlinck, Les Argonauts, Frank Mercelis, Radouan Mrziga, Judith Clijsters, Koen De Preter, Nat Gras, Bronks, Helka, Retina Dance Cie en Marc Vanrunxt. Om maar te duiden dat CCBe nog steeds belangrijk is voor de (Antwerpse) kunstensector. Met de komst van **nieuwe huisgezelschappen** Kosmonaut en de Kolonie wordt dat nog versterkt. Ook **opkomend talent** wordt daarbij niet vergeten. In samenwerking met het Koninklijk Conservatorium boksten we een **dansweekend** in elkaar, multitalent Soe Nsuki is vaste waarde in huis met haar B-girls, het collectief NAVITAS werkte bij ons en in den Eglantier hun geweldige 'Girl Power Night' uit en regisseuse Irina Biscop creëerde haar afstudeerproject hier met jongeren.

We sloten 2015 af met een prachtig **kinderfestival** in de kerstvakantie. Voorstellingen voor de kleinsten en de bouw van **een heuse fantasiestad** in de foyer en de gele zaal. Een mooi sluitstuk op een heel jaar van familiedagen in het cultuurcentrum die gesteund worden door het district, de bib, de jeugddienst en de gezinsbond van Berchem.

CCBe heeft een traditie van het zelf vernieuwen en verbeteren van haar infrastructuur. In 2015 werd de **nieuwe tribune** voor de kleine zaal geplaatst op eigen vzw-middelen als sluitstuk van een jarenlang ingehouden inspanning om van de Kleine Zaal een volwaardige toon- en creatieplek te maken. Deze tribune kan deels ingeschoven of helemaal op karren weggehaald worden voor tentoonstellingsprojecten zoals bijvoorbeeld 'Ik, Jij, Wij' van Rasa in juni 2015. Daarnaast werd de artiestenfoyer geschilderd en heringericht op eigen kosten in het jaarlijkse ccBeter-project. **ccBeter** behelsde ook een grootschalige opruimactie om plaats te maken voor materiaal van onder andere ons nieuw huisgezelschap de Kolonie MT. Omdat steeds vaker vrijwilligers koken voor steeds grotere groepen artiesten werd er ook op eigen kosten geïnvesteerd in een meer professioneel vuur. De bar kreeg dan weer nieuwe koelkasten, maar daar dringt zich al jaren een grotere investering op. Geen enkel cultuurcentrum van onze omvang of zelfs een kleiner ontmoetingscentrum moet het doen met een dergelijk amateuristische bar. Deze investering vergt echter bovenlokale inspanningen, dat kan en mag de vzw helaas niet (meer) enkel op eigen kracht doen.

BIB De Poort evolueert intussen meer en meer van een uitleenbib naar een **belevingsbib**. Het voorbije jaar is er hard gesleuteld aan een nieuw concept, waarmee de bib in het najaar van 2016 van start gaat. Maar in 2015 zetten we al sterk in op **inspireren, beleven en creëren**. Zo waren er twee edities van 'De

Kast van...'. Zowel Guy Mortier als Alex Agnew vulden een boekenkast met hun favoriete boeken, dvd's en cd's en kwamen die keuze toelichten. Peter Holvoet gaf een lezing aan alle samenleesgroepen en het koor Maanstemmer maakte speciaal voor de bib een voorstelling: *'De molenaar is de moordenaar'*. De tentoonstellingsmuur werd intensief gebruikt en de leerlingen van de academie gaven twee maal een concertje in de bib.

Tijdens de **bibliotheekweek** lanceerden we het concept **'Bookcrossing'**. We lieten 25 boeken 'vrij' in Berchem. Wie het boek vond, mocht het meenemen om te lezen en daarna zelf ergens achterlaten. Hier kwamen zeer fijne reacties op. De boeken begonnen meteen aan hun tocht door Berchem en verhuisden van plek naar plek.

Kinderen en klassen konden genieten van heel wat activiteiten tijdens de jeugdboekenweek en de voorleesweek. Met de jeugddienst werkten we samen aan de buitenspeeldag en voor het eerst aan **Agoramora**, een aanbod op verschillende pleintjes voor kinderen tijdens de zomervakantie.

Het concept van **de bib van 100 talenten** is door personeelwissels niet verder uitgewerkt in De Poort. In de Vertellerij zijn we er wel mee aan de slag gegaan. Kinderen maakten een quiz, konden gezelschapspelletjes spelen of nieuwe boeken mee uitpakken en op hun plaats zetten. De bibmedewerkers speelden zoveel mogelijk in op interesses van de kinderen en gaven dit telkens een plekje in hun werking. De Vertellerij is overigens op korte tijd uitgegroeid tot een populair cultuurbelevingsplekje in Groenenhoek. Zo hielden we er lezingen, een klassiek concert in samenwerking met de cultuurraad en een aantal workshops voor kinderen tijdens de vakantie. Op woensdagmiddag was er telkens **'Speelvogels'**: een creatief atelier waarbij ook voorgelezen wordt. Voor ouders organiseerden we samen met de Gezinsbond twee infoavonden. De kinderraad bestaat ondertussen uit 25 kinderen. Zij zijn de vrijwilligers van de Vertellerij en werken mee aan activiteiten, lezen voor en bepalen mee de activiteiten die georganiseerd worden. In september was er voor de eerste keer een **familiedag** in De Vertellerij en vierden we het eenjarig bestaan. Er kwamen heel wat buurtbewoners een kijkje nemen en er werden heel wat nieuwe contacten gelegd. Gedurende het jaar kwamen ook vrijwilligers en stagiaires de Vertellerij versterken. Zo kwamen enkele leerlingen van de Parcivalschool elke vrijdag boeken wegzetten en kwam er iemand via De Ploeg vrijwilligerswerk doen om zo zijn capaciteiten te herontdekken. We denken te kunnen stellen dat de Vertellerij haar plaats gevonden heeft in de buurt en hopen dat in 2016 nog te versterken door onder andere de creatie van een boomhut in de voortuin.

Hoofdstuk 3:

district Berendrecht-Zandvliet-Lillo

De infrastructuur

Ook in 2015 werd er verder gewerkt aan de realisatie van **Vrijtijdscentrum De Schelde**. Toen het actieplan werd opgesteld, was er nog het vooruitzicht het nieuwe gebouw te kunnen betreden tegen de zomer van 2015. Deze timing is echter niet gehaald. Hierdoor werkte het vrijetijdsteam meer locatieprojecten uit dan eerst voorzien.

Verder werden de **bouwvorderingen** van nabij opgevolgd, zeker sinds half oktober 2015 de antennes en consultants hun nieuwe bureauruimte al in gebruik namen. Het onthaalteam bleef wel op het districtshuis verder werken om de mensen niet op een werf te moeten ontvangen.

Het opvolgen van de nieuwbouw en de voorbereidingen naar de opening toe eiste zeer veel tijd op. Ongekende taken spoelden aan: sleutelplannen opmaken, voor meubilairinrichting zorgen, evacuatieplannen voorzien, verhuisplanningen opmaken,...

Buiten de eigen infrastructuur werd er ook hard geijverd om een locatie te vinden voor de **jeugdhuiswerking**. In 2015 werd er een plan van aanpak opgemaakt waarvan de uitvoering vanaf 2016 kan aangevat worden.

Ook voor de **seniorenlokalen** werd een plan van aanpak opgemaakt, dat eveneens vanaf 2016 zal uitgevoerd worden. De seniorenlokalen in Berendrecht en Zandvliet zullen beiden de deuren sluiten. Mensen worden toegeleid naar het dienstencentrum of kunnen terecht met een sleutelcontract in het oude gemeentehuis te Zandvliet.

Ondersteuning

De openstaande vacatures binnen het **vrijtijdsteam** werden het afgelopen jaar ingevuld en zelfs uitgebreid. Zo startte er een nieuwe jeugdwerker, een nieuwe seniorenconsulent en een nieuwe techniker en werd het team versterkt met een programmator. Ook werd er via het OCMW iemand nieuw tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60.

Daarbuiten konden de **adviesraden** terugvallen op ondersteuning van de antennes en consultants. Individuelen en verenigingen konden nog steeds rekenen op het brede gamma aan subsidiereglementen.

Er werd ook besloten om in 2016 aan de slag te gaan met een vereenvoudigd en gelijkaardig **subsidiereglement** in het district. Jeugd, cultuur, sport en senioren hadden elke hun eigen subsidiereglementen en die bleken weinig overeenkomsten te vertonen. Soms was men beter af als jeugdvereniging en op andere vlakken kon je beter een cultuurproject organiseren. De collega's staken de hoofden en al hun subsidiereglementen bij elkaar en reduceerden de reglementen tot twee exemplaren: **project-en werkingssubsidies**. De voorwaarden zijn voor iedere vereniging en elke individuele gelijk.

Het aanbod

Het aanbod **op locatie** werd het afgelopen jaar verder gezet. Mensen konden het aanbod terug vinden in een cafézaaltje, de kerk, een feestzaal, het oude gemeentehuis, in het districtshuis of op één van de pleinen in openlucht.

De **toppers** waren het concert van Voice Male, de partyboot, de Tulpenpluk, de familiedag *'Vlaanderen feest'*, de lezing van Els De Schepper in Lillo, de Roefeldag, het theater *'Vaginamonologen 2.0'* en het kerstconcert met Barbara Dex.

Qua **workshops** draaiden we ook een goed jaar waarbij *'Burlesque'*, zelf een *'Website maken'* en de *'Gin & Tonic tasting'* op veel belangstelling konden rekenen.

Ook **nieuwe initiatieven** sloegen aan:

'Lokale Helden' in samenwerking met Fameus vzw bood podiummogelijkheden aan **beginnend talent** en gaf de jeugd de kans nieuw talent te ontdekken.

Bij de **'Lentetour'** werd het fietsen gepromoot. Op verschillende pleinen was er een muzikaal, creatief en actief aanbod terug te vinden voor jong en oud. Op sportief vlak werden mensen gestimuleerd om met de fiets de verschillende pleinen te bezoeken. Op het plein zelf werd de fietsbehendigheid getest, kon je je fiets pimpen of laten graveren. Bezoekers werden uitgedaagd om te koersen op rollen of het dronkenmansparcours te testen. Ondertussen zorgde de fietsende DJ, Cabaret Bicyclet en Dj papa Mojito voor animo op de pleinen.

Het project **'A tent op den dijk'** lokten veel kampeerders tijdens de tijdelijke camping. Mensen brachten hun eigen tent en slaapzak mee. Maar alvorens onder de wol te kruipen was er een ontspannend namiddagprogramma en kon het vuur van de barbecue aangestoken worden. 's Avonds werden een aantal films vertoond op groot scherm, eerst een kinderfilm en nadien eentje voor een oudere doelgroep. Het geheel werd afgesloten met een muzikale noot.

Op weekdays sloeg de **zomerrecreatie** aan bij senioren. Hiervoor werd samengewerkt met het dienstencentrum en het woon-en zorgcentrum. Senioren proefden van uiteenlopende sportinitiaties, maakten kennis met ongekende muzikartiesten en genoten van een poëzieworkshop.

In september startte de lezingenreeks **'Sprakwater in Viswater'**. Elke eerste donderdag van de maand bracht een spreker een bezoek aan de bibliotheek. Om de spreker te introduceren bij het publiek beantwoordde hij of zij een vijftal vragen van de vorige spreker. De kleine interviews werden op Facebook geplaatst om zo de bezoekers warm te maken. Na de lezingen konden de geïnteresseerden nog vragen stellen.

De **'Swing Out Night met Lindy Hop'** lokten heel wat gegadigden om de workshop 'Lindy Hop' te volgen en nadien de geleerde passen uit te oefenen op de dansvloer tijdens het optreden van *'The Smoky Midnight Gang'*.

De oproep om gratis tentoon te stellen in het districtshuis werd opgemerkt. Het afgelopen jaren waren er **verscheidene exposities**.

Door de verscheidenheid aan aanbod en locaties bereikten we het afgelopen jaar heel wat mensen. We zochten hen op in hun eigen buurt en boden een laagdrempelig aanbod aan.

Beleid

Het actieplan 2015 was het tweede gezamenlijke plan van het vrijetijdsteam. Het werd al een mooier geheel dan het eerste, maar alleszins is de huidige versie voor 2016 een nog meer geïntegreerd plan.

Communicatie

Het vrijetijdsaanbod werd wederom gecommuniceerd met **flyers**. Elke maand verscheen er een nieuwe versie. De **website** werd ook aangepast, zodat de burger alle info rond vrije tijd op het vlak van aanbod, subsidiereglementen en zaalverhuur terug vindt. Voor de *'Lentetour'* werd er een fietswiel ontworpen waarop het aanbod terug te vinden was.

Financieel

De werkingsmiddelen van het district voor de verschillende beleidsdomeinen werden overgeheveld naar de vzw lokaal vrijetijdsbeleid. Intern werd de financiële procedure op punt gesteld.

Hoofdstuk 4: district Borgerhout

Een gezamenlijk cultuurverhaal

Borgerhout bleef ook in 2015 dé culturele plek bij uitstek in Antwerpen. Dat komt door een actieve lokale scène in een levendig Borgerhouts stadslandschap. Én dankzij de inzet van het **Cultuurplatform Borgerhout**: naast de cultuurdienst van het district en bibliotheek Vredegerecht, zijn dat De Roma en 't Werkhuys, Rataplan vzw en de Stedelijke Academie Borgerhout voor muziek en woord (*verder genoemd de Academie Borgerhout*). Deze partners onderscheiden zich van het ruimere veld doordat ze niet enkel projecten uitwerken, maar ook gezamenlijk de krijtlijnen van het beleid uitzetten en mee projecten trekken. Werken vanuit een gespreid cultuurhuis dat de eigenheid én kracht van elkeen inzet en lokaal initiatief aanmoedigt en ondersteunt, leverde enkele sterke resultaten op.

In 2015 kregen we er de **vzw Lokaal cultuurbeleid district Borgerhout** bij als forum dat de krijtlijnen mee bepaalt. 2015 was voornamelijk een verkennend jaar rond statuten en aanpak, zodat de vzw klaar is om er in 2016 volledig voor te gaan.

Cultuur voor en door Borgerhout

Voor dit werkingsverslag volgen we de structuur van het actieplan cultuur 2015. In 2015 zetten we vooral in op **vijf krachtlijnen**, waaraan we acties koppelden.

Het lokaal cultuurbeleid is een weerspiegeling van de Borgerhoutse samenleving (SBO040303)

Om een representatieve weerspiegeling te zijn, werd ingezet op **samenwerkingsverbanden** met en tussen lokale actoren. Het laten samenvallen van het Winterfestival van de Academie Borgerhout met de jaarlijkse Nieuwjaarsdrink van het district op 7 februari 2015 is hiervan een eerste voorbeeld. Enkele toppers zoals fanfare 't Akkoord en het Opmaatorkest in de kapel van het Xaveriuscollege zorgden voor het mixen van publieken, al mocht dit nog sterker. De locatie aan de Collegelaan leek niet evenveel publiek op de been te brengen als de vorige jaren. Ook de timing was een beetje laat. Maar voor de Academie Borgerhout was dit zeker een testcase in het zoeken naar manieren om zich mee in te bedden in Borgerhout, en een fijne partner voor het district qua samenwerking (*zie ook doelstelling 2*).

Ook voor de organisatie van **'Vlaanderen Feest'** werkten we samen: voor een eerste maal werd dit door 't Werkhuys georganiseerd. District en 't Werkhuys waren het erover eens dat deze editie op het binnenplein van 't Werkhuys, met een kleine 200 bezoekers voor publiekstrekker Slongs Dievanongs, geen topper was. Zowel organisatorisch als qua toeleiding van jongeren lagen de verwachtingen anders en moet de samenwerking voor dit soort evenementen herbekeken worden.

Meest belangrijk is wellicht dat we willen laten bruisen wat door **lokale initiatiefnemers** wordt geïnitieerd. Zo ondersteunden we de *Zomerbar* in het te Baelaarpark, getrokken door Boelaerbuurt vzw. Ook het benefietconcert *'A against Poverty'* van de Antwerp Piranhas – dit ten voordele van Al Ikram – kreeg steun van De Roma en het district. *Borgerwood*, een alternatief festival in juli op Spoor Oost, viel wegens stormweer letterlijk in het water. Naar 2016 hopen we niettemin voor een krachtige nieuwe editie.

Het district voorziet eveneens **projectsubsidies cultuur**. Er waren 46 aanvragen, waarvan er 36 werden goedgekeurd met een gemiddeld budget van 1.094 euro per aanvraag. Het district werkte voor het eerst met een aantal jaarthema's waarvoor aanvragers een bonus kunnen krijgen. Voor cultuur ging het om drie projecten met oefenkansen Nederlands tweede taal, en een drietal projecten in Park Spoor Oost. Om de thema's meer bekendheid en verdieping te geven, leek het belangrijk dezelfde thema's ook in 2016 nog te laten doorlopen.

Vanuit de positieve effecten van het project rond **50 jaar migratie** in 2014 onder de noemer '*Van Overal*', besloten we jaarlijks aandacht te besteden aan dit thema. De Roma organiseerde in dat kader een gesmaakt Amazigh-festival in februari 2015. Een geslaagd nieuw initiatief dat inspeelde op de grootste migratiegroep van Borgerhout en duidelijk een leemte in het cultuuraanbod invulde. Het festival wordt dan ook hernomen in maart 2016, aangevuld met een onthulling van kunstwerken van Jelle Kindt die 50 jaar Marokkaanse migratie herdenken.

De bibliotheek zette ook verder in op '**Verhalen in alle talen**', het meertalig voorleesproject dat eveneens opstartte naar aanleiding van 50 jaar migratie in 2014, maar in 2015 werd uitgerold over meerdere bibliotheken van het Antwerpse netwerk. De bibmedewerkers droegen de uitgewerkte methodiek ook uit via studiedagen als *Taalrijke vrije tijd* (26/01/2016) of het *Sesamfestival* (maart 2015). Door budgetproblemen bij de Thomas More-hogeschool ging een geplande samenwerking rond meertalig voorlezen niet door ('De valies').

Het evenement bij uitstek dat de Borgerhoutse samenleving weerspiegelt in organisatie, programmatie en publiek is echter **BorgerRio**. Er werd geopteerd om dit evenement in 2015, 2016 en 2017 niet te laten doorgaan op het gebruikelijke laatste weekend van juni, omdat dat weekend deze jaren in de ramadan valt en zowel een groot deel van het publiek als van de partners daaraan deelneemt. Tijdens deze periode wordt er minder gefeest, of in huiselijke kring. Uiteindelijk werd daarom samengewerkt met het **Tramstadfestival** op 18 april 2015, een feest op en onder de Turnhoutsebaan naar aanleiding van de feestelijke opening van de premetro onder deze belangrijke invalsweg. Hoewel een frisse voorjaarsdag, was dit evenement een topper met zo'n 60.000 bezoekers. Ook organisatorisch was dit voor het district een meerwaarde: de organisatie lag bij De Roma en de Lijn zorgde voor een aanzienlijk budget. Zo konden de BorgerRio-partners zich volop focussen op participatie en inhoudelijke uitwerking. Voor De Roma was dit de eerste keer om zo grootschalig buiten de eigen muren te programmeren en de publieke ruimte maximaal tot leven te brengen, maar qua resultaat meer dan geslaagd.

De cultuur-, kunst- en opleidingshuizen zijn lokaal verankerd (SBO040303)

Ons cultuurplatform kiest bewust voor een lokale verankering door actieve **deelname aan lokale initiatieven**, door **projectmatige samenwerking** of via **sociaal-artistieke projecten in de wijk**. Ook door **aangepaste communicatie** versterken we het "van ons"-gevoel van partners met een bovenlokale uitstraling. Verder is dit ook bij het verhuurbeleid een aandachtspunt.

Rataplan nam deel aan het **Enter-festival** – een Vlaams initiatief rond sociaal-artistieke werking – dat in 2015 neerstreek in Antwerpen. Onder meer het **locatieproject 'Kopfkino'** in de blokken van Hof ter Lo onder leiding van Annelies Van Hullebusch stond op het programma. 10 bewoners lieten 333 bezoekers kennismaken met verhalen uit de buurt.

Ook de visie-ontwikkeling rond een **lokale erfgoedwerking** voor het district vertrok van de bekommernis van lokaal draagvlak, actieve deelname en uitstraling. Een eerste samenwerking resulteerde in een

geslaagde **Open Monumentendag**, waarop vier partners inzetten op een kinderzoektocht langs het Kasteel van de Reuskens (*districtshuis*), Mevrouw Peperbus, Oma Roma en buurjongen bib. De mooi vormgegeven flyer blijft ook nu nog bruikbaar voor scholen en individuen. Het geplande project van De Roma in samenwerking met Het Paleis en Pieter Embrechts, *'Turnhoutsebaan, a Street Concert'*, diende wegens besparingen uitgesteld.

Tenslotte integreerde 't Werkhuys in zijn jaarlijks **Feest van den Boom** een *'liefhebberparcours'* langsheen de bewoners van het huis. De samenwerking met Fameus in het kader van het **Liefhebberfestival** mondde uit in een gesmaakt toonmoment van *'De prins en zijn boom'* o.l.v. Eric Vanthillo. Meer dan 300 mensen bezochten op 1 mei 2015 't Werkhuys voor onder andere een tentoonstelling *'Creatief Schrijven'*, *PimPamPet* door Yanimo & Art Tout, open lessen, *kinderkapsalon* door Roodvonk, Ballonnenvrees en als afsluiter **"Just Married"**. Ook de deelname aan het project **'Museum in mijn straat (MIOS)'** waarbij bewoners samen met hun burens hun ramen omtoverden tot huiselijke museumvitрины, was creatief en sterk gemeenschapsvormend van karakter. Een kant-en-klaar-formule van Fameus de moeite van het herhalen waard!

Bibliotheek Vrederecht stelde, vanuit de socio-demografische context, haar visie scherp met een focus op kinderen en jongeren enerzijds en anderstalige nieuwkomers anderzijds. De uitwerking hiervan qua collectie, activiteiten en uitstraling is voor 2016 gepland. Een klein maar fijn project qua lokale verankering is de ondersteuning van de **Ruilbibliotheek** in de Lammekensstraat – een initiatief van een actieve lokale bewoner – dat bij de start van de bibliotheekweek ingehuldigd werd en mogelijks nog navolging krijgt.

't Werkhuys, tenslotte, bereikte in zijn **receptieve werking** meer dan 250 gebruikers, gaande van losse gebruikers tot vaste groepen, amateurs en professionals van allerhande pluimage en een even divers aanbod (*yoga, dans, circus, koor, percussie, didgeridoo, natuurstem...*). In 't Kaffee – dé ontmoetingsplaats van 't Werkhuys – werden er **wekelijks activiteiten** aangeboden rond woord, poëzie, lezen en improvisatie en handwerk. Wat meer en meer een succes blijkt zijn de **boekenavonden** op woensdagavond en de **leesgroep** op dinsdag, beide getrokken door DE DAGEN, een inhuizende literaire organisatie. Hier wordt op laagdrempelige wijze met de 'Samen Lezen'-methodiek gratis wereldliteratuur aangeboden, met als afsluiter een tas soep. Bij de maandelijkse boekenavonden vertelt een bekende schrijver, zanger, artiest,... over zijn/ haar leesleven. Topper van het jaar was Dirk De Wachter die in september voor een overvol Kaffee zorgde.

De partners zetten zich in om de participatie, zowel actief als passief, van kinderen en jongeren te bevorderen in Borgerhout (SBO040301)

Gezien in Borgerhout opvallend veel kinderen en jongeren wonen (*16 % is jonger dan 10 jaar, 26 % jonger dan 18 jaar*), zetten we hier nog meer dan voorheen op in. **Schoolvoorstellingen** kregen extra aandacht, dankzij de inzet van Rataplan. Toch blijft de vraag groter dan het beschikbare aanbod, dit mede door besparingen bij Rataplan. We trachten het aanbod naar scholen iets uit te breiden door in te spelen op het aanbod van **'Op visite'**. Dit is een samenwerkingsproject van de Antwerpse cultuurcentra die startende gezelschappen ondersteunen en hen een podium op locatie in de scholen aanbieden. Deze voorstellingen zullen in het voorjaar 2016 vallen.

De bib zette verder in op de **jeugdboekenweek** – in 2015 rond het **thema 'humor'**. Dit vormde een sterk thema om met kinderen aan de slag te gaan, en ook dankbaar om samenwerkingen verder uit te werken. De stedelijke staf cultuur zorgde voor een bijzondere website en een grappig doe-boekje. Lokaal was er een klassenspel met iPads, een auteurslezing door Benjamin Leroy en een gesmaakte Smiley-

tekenwedstrijd. Maar er was vooral een versterkte samenwerking rond het **Sprookjeskasteel in het districtshuis** als hoogtepunt, en het **Sesamboekenfestival** in De Roma. Dit was het eindfeest van een twee jaar durend participatieproject rond de creatie van superdiverse kinderboeken. Met een studieluik enerzijds en een voorstelling voor enthousiaste klassen anderzijds, kreeg de nieuwe sesam-boekencollectie extra aandacht en vormde dit een mooie aanvulling tijdens de jeugdboekenweek. Ook het project **Bij de burenen** kende tijdens de jeugdboekenweek zijn opstartvoorstelling bij Rataplan. De bib zorgde daarbij voor toeleiding van een diverser publiek, naast het schoolpubliek en trouwe Rataplanpubliek.

Tijdens de zomermaanden bood 't Werkhuys tal van **zomerkampen** aan voor kinderen van verschillende leeftijden, met succes!

De **Borgerhoutse Kunstendag** voor kinderen wordt een beproefde samenwerkingsformule, waar ook op Vlaams niveau naar gerefereerd werd. Het werd dit jaar een spetterende dag, met zo'n 500 (!) kinderen en hun ouders die in de Open School – achter Rataplan en het Terloplein – genoten van een divers aanbod, gaande van theatervoorstellingen, over knutsel- en theaterworkshops, tot 'Verhalen in alle talen'. Fanfare 't Akkoord, die in de naburige straten rondwandelde en met de cursisten van de open school mensen uitnodigden mee te komen, zorgden voor een middag vol vrolijke gezichten. Een warme opsteker daags na de aanslagen in Parijs, die creativiteit en levenslust in Borgerhout niet konden temmen.

De Academie Borgerhout startte met de Xaverius-basisschool en de Filharmonie het fel gesmaakte '**Opmaat-orkest**'. Dat liet kinderen via de school kennis maken met muziek (beleving). Enkele toonmomenten – zoals tijdens de Nieuwjaarsreceptie 2015 – toonden een groot enthousiasme en veel talent, dat hopelijk blijft bloeien. Spijtig genoeg werd dit experiment op Vlaams niveau niet meer weerhouden voor financiering in 2016. De Academie bekijkt nog hoe hiermee verdergegaan kan worden.

Ten slotte legde het **tweejaarlijkse theaterfestival** in november 2015 de focus op **jongeren**. Naast 9 voorstellingen en drie *spoken word* performances op locatie voor en door jongeren, ontwikkelde Rataplan met het district en de cultuurnetwerker ook een **participatief theaterproject** met 10 Borgerhoutse jongeren, dat onder de noemer '**Verboden toegang**' in het districtshuis speelde. 39 leerlingen van het Instituut Maris Stella waren achter de schermen ook betrokken bij organisatie en promotie. Een sterk programma met jong en divers publiek verzekerd (569 bezoekers)!

De **expliciete aandacht voor jongeren** kreeg dankzij de nieuwe **cultuurnetwerker** Seddik Azouaghe een fijn gezicht in Borgerhout. In een eerste periode werkte hij zich in de reguliere werking van de verschillende platformpartners in, startte hij de uitbouw van een netwerk en experimenteerde met communicatie voor een betere ontsluiting van het jongerenaanbod in Borgerhout. Erna werkte hij mee aan **specifieke projecten** uit het actieplan voor 12 tot 25-jarigen, met name Lab#286, Wip (Work in progress), het Tramstad / Borgerrio-feest, een minder succesvol jongerenluik bij het Feest van den boom, het Theaterfestival, woensdagmiddagen in de bib, of nog de presentatie van de '**verhalenbundel Van Overal**' met en door jongeren van het IMS in De Roma. Een aandachtspunt is een goed evenwicht te vinden tussen de verschillende partners en de werkinzet van Seddik in het algemeen. Maar we zien een groot potentieel voor de komende jaren.

Er is een verhoogde en positieve aandacht voor meertaligheid, waarbij het informele, het taalplezier en ontmoeting centraal staan (SBO040301)

Vanuit de constatactie dat 46 % (39 % Antwerpen) van de kinderen in Borgerhout thuis een andere taal dan het Nederlands spreekt (30 % van de inwoners is van Noord-Afrikaanse afkomst), kozen we ervoor dit positief te benaderen en te vertalen in aanbod en werkvormen. Zo kwam er **financiële en inhoudelijke ondersteuning** naar (vrijwilligers-)partners werkzaam rond Nederlands oefenen tweede taal, dit in samenwerking met Samenlevingsopbouw en het Huis van het Nederlands. Vooral de bib blijft verder inzetten op de **taalpuntacties**: het 'Samen Lezen' voor anderstalige nieuwkomers op vrijdagochtend wordt een vaste waarde, de 'Verhalen in alle talen' op de derde woensdag van de maand kregen navolging in andere bibliotheken van het Antwerps netwerk, we bleven inzetten op vrijwilligersondersteuning bij het leren van Nederlands via computer in de bib, er was een gesmaakte 'Wablieft'-lezingenreeks rond WOI door Diane Van Broeckhoven, maar ook Digital Storytelling over de ervaringen van Nederlands als tweede taal. Het sociaal-artistiek project **L'hommm** moest Rataplan verdagen.

Publieke ruimte en rust zijn aanknopingspunten voor een sterk cultuurverhaal (SBO040302 en 01)

Borgerhout is een zeer dicht bevolkt district met weinig openbare ruimte (25 m² per inwoner, tegenover 157 voor Antwerpen). Daarom besteedden we extra aandacht aan lokale initiatieven die inspelen op de openbare ruimte, dit door subsidies of samenwerkingsverbanden. **Spoor Oost** kreeg daarbij bijzondere aandacht: Rataplan, Oostnatie, Borgerwood, de Reuzenloop van de sportdienst,... speelden allen in op deze locatie, al was het vooral de jeugdendienst van Borgerhout die hier een fijne werking neerzette en alle pluimen verdient.

Emblematisch voor het inpalmen van de publieke ruimte was het **Tramstadfestival**, de feestelijke inhuldiging van de pre-metro onder de Turnhoutsebaan (zie boven).

Een andere topper in de publieke ruimte was '**Circus Boelare**', het familie-circusfestival in het te Boelaarpark dat op 26 en 27 juni de zomervakantie inzette. Voor het publiek een bijzonder fijn en zonovergoten festival met zo'n 6.000 bezoekers, naast een 100-tal buurtbewoners die mee van de buurtbarbecue kwamen genieten na het verbreken van de iftar. Qua visie en afstemming tussen drie districten was dit geen evident festival, maar de organisatie verliep dankzij de collega's van Berchem en Deurne vlekkeloos. In de toekomst zeker voor herhaling vatbaar mits goede afstemming vooraf.

Tenslotte werd het begin gezet van een samenwerking tussen de verschillende adviesraden – inclusief de cultuurraad – voor een **aftoetsingsprocedure bij aanpassingen aan het openbaar domein**. Dit krijgt in 2016 zijn concrete neerslag.

Over beschikbare middelen om dit verhaal uit te schrijven

Enkele **personeelsverschuivingen**. Het team **cultuurantennes** werd in het najaar van 2014 opnieuw samengesteld. De twee nieuwe antennes kregen maar beperkte inwerktijd binnen een druk cultuurjaar. Mede door de werkdruk besloot Karen Le Clair toch een andere uitdaging te zoeken. Daarmee verloren we een enthousiaste medewerkster, maar bracht dit ook extra druk op een aantal projecten en verplicht dit voor 2016 keuzes te maken binnen geplande acties. Zo zal minder ingezet worden op BORG in het najaar, en wordt de aanpak van BorgerRio noodgedwongen herbekeken. Vanaf eind april 2016 verwacht het district een nieuwe cultuurantenne, Ben Duchateau.

Vanaf het najaar 2014 startte in Borgerhout een nieuwe **cultuurnetwerker** voor het cultuurplatform Borgerhout. Seddik Azouaghe wordt vanuit De Roma gecoacht door Ruth Vanreusel, publiekswerker, in nauw overleg met de8 vzw en WerkMmaat, en met de cultuurcoördinator.

In de **bibliotheek** zorgden meerdere personeelsverschuivingen, ziektes en een pensionering voor extra druk op het kleine team. Dat werd nog versterkt door een sterke groei van klasbezoeken (*van 40 in 2014 groeide dit naar 53 begin 2016*). We danken Marleen Jansegers, het vertrouwde gezicht van de bib voor klassen, trouwe bezoekers en enthousiaste LeesLekker-vrijwilligers en –bezoekers, voor haar secure, warme en kordate aanwezigheid gedurende vele jaren. Een zelfgemaakt ‘recyclage-boekje’ voor Marleen van een klas uit de buurt kon geen mooier cadeau zijn! Door het personeelstekort dienden een aantal projecten on hold gezet, om in eerste instantie de bib open te houden. Sinds 1 februari 2016 kwam een nieuwe vaste kracht in de bib, Linsey Van Loock. Dat kan samen met de omzetting van een tijdelijk contract naar een voltijds vast contract zorgen voor wat meer ademruimte in 2016. Maar het personeelsbeleid in de bib blijft een aandachtspunt.

We werken aan de opstart van **vzw LCB Borgerhout**. Obstakels in het wettelijk kader werden medio 2014 weggewerkt, formele procedures bij de griffie zorgden voor bijkomende vertragingen, maar begin 2016 was dit eindelijk rond. De financiële afhandeling zal dan ook vanaf 2016 vanuit de eigen vzw kunnen gebeuren.

Beschikbaar budget: Sinds 2014 is een toelage vanuit de stad voorzien voor de uitwerking van het lokaal cultuurbeleid, inclusief werkingsmiddelen voor de bibliotheek. In 2015 was dat geïndexeerd budget goed voor **45.200 euro**, die via Antwerpen Kunstenstad vzw werden ingezet. De restmiddelen van dit jaar, enerzijds door het verdagen of wegvallen van een aantal geplande projecten, anderzijds door de personeelsdruk bij de bib, zullen overgedragen worden als startkapitaal voor de vzw. Verder kon het district rekenen op **9.000 euro voor erfgoedprojecten** – dit voor een herdruk van de uitgeputte verhalenbundel ‘Van Overal’ (*aangevuld met een doe-boekje*), de organisatie van artistieke wedstrijd in het kader van 50 jaar migratie (*de onthulling is gepland begin maart 2016*), een fijne kinderzoektocht-flyer voor de Open Monumentendag en samenwerking rond textiel-ambachten en –erfgoed met Doek vzw ter voorbereiding van de Reuzenstoet 2015. Zo’n **4.000 euro werd verkregen via Fameus** voor het project in ‘t Werkhuys tijdens het Feest van de boom / Liefhebberweek en MIOS. Ten slotte brachten de respectieve platformpartners zelf natuurlijk eigen werkingsmiddelen in om bovenvermelde werking mogelijk te maken.

Hoofdstuk 5: district Deurne

In 2015 realiseerden we **twee grote restylingen** van onze infrastructuur, beide in functie van het (nog meer) stimuleren van ontmoeting. **Bibliotheek Arena** werd grondig onder handen genomen om nog beter tegemoet te komen aan de behoeften van de gebruikers. Niet alleen werd het algemeen gebruikerscomfort stevig vergroot, de ruimtes zijn nu ook veel logischer onderverdeeld volgens functie om tegemoet te komen aan de verschillende noden en behoeften van de diverse gebruikers. De **foyer van het cultuurcentrum** werd omgetoverd tot *'de gezelligste living van Deurne'*, met naast een nodige opfrissing van het interieur, een uitbreiding van het kranten- en tijdschriftenaanbod, een interactieve koffiehoeck, originele infodisplays en aangename zit- en leesplekken.

Op de **Spectrumschool Deurne** werden binnen het **Deurnse Da Vinci's** traject de **speelplaatsen** aangepakt volgens een ontwerp dat uitgetekend werd door de leerlingen zelf, samen met de vakleerkrachten en twee kunstenaars. De studenten co-creëerden op die manier, met hun eigen talenten en vaktechnische competenties, hun dagelijkse leefruimte op een duurzame en kunstzinnige manier en verbreedden hun blik op het culturele landschap.

Het **Neeland** traject behandelde op een zelfde educatieve en verdiepende manier het thema van de Vluchtelingenproblematiek bij leerlingen van twee middelbare scholen, het Koninklijk Atheneum en het Stedelijk Lyceum. Leerlingen van het vierde jaar gingen – voorafgaand aan de eigenlijke voorstelling in de bib – aan de slag met andere literatuur en digitale media rond het thema. In de scholen zelf ging een gastspreker van de UNHCR dieper in op de materie met expertise uit de praktijk. De leerlingen woonden tenslotte de voorstelling van Nic Balthazar bij in het cultuurcentrum. De avondvertoning werd ook – net als de reeks **Films voor Anderstaligen** – specifiek aangeboden aan nieuwkomers van het CVO Deurne (die voor- en nawerken met Iespakketten), Taalpunt en de buurthuizen van Samenlevingsopbouw. Een geslaagd staaltje geïntegreerd werken.

Met partner-in-huis Recht–Op en buurthuizen Dinamo en 't Pleintje, boden we een nieuwe reeks **cultuurcafés** aan, vertrekkend van de interesses en vaardigheden van de doelgroep zelf. Vrijwilligers en vaste groepen van de verschillende werkingen werden betrokken van begin tot eind, van eigenlijke programmatie over ontvangst van publiek tot de catering voor artiesten. Via de maandelijkse **Pretlokketten**, een laagdrempelig vrijetijdsloket waarbij actief aan vorming en toeleiding wordt gedaan, werkten we in de breedste zin aan drempels tot cultuurparticipatie.

Het erfgoedplatform **Schatten Van Deurne** schoot stevig door. Deurnenaars werden gestimuleerd om het digitale platform (*website, sociale media*) verder uit te breiden en aan te vullen met eigen pareltjes uit het verleden (*film, foto, verhalen*). De schitterende documentaire **Oorlogswouten** – waarin het verhaal wordt verteld van gedepoteerde, Deurnse politieagenten tijdens het verzet – kreeg in 2015 een uitgebreid, educatief vervolg. De erfgoedpakketten **Dat is zo 1900!** voor tweede en derde graad basisonderwijs werden gretig afgenomen. Leerlingen werden eerst geprikkeld in de klas, bezochten Volksmuseum Turninum en gingen achteraf interactief aan de slag met hun dagelijkse leefomgeving vanuit een historisch oogpunt.

Turninum blijft trouwens zijn rol van Deurnse 'erfgoedwaakhond' spelen en attendeert district en LCB op alles wat goed en misloopt bij behoud en beheer van onroerend en cultureel erfgoed.

Eind juni werd **Circus Boelaere** een daverend succes. Duizenden mensen genoten, gespreid over een weekend en verspreid over het Te Boelaerpark, van een schitterend circus(theater)programma en tal van andere activiteiten, zoals een uitgebreid aanbod van de jeugd- en sportdienst. Het schitterende weer zorgde voor een volkstoeloop die we als organisatie maar net baas konden. De massale blije gezichten, enthousiaste kreetjes bij de kinderen en bewonderende blikken bij zo veel acrobatische hoogstandjes maakten er een ongezien straf begin van de zomer van.

De **gratis vrijdagconcerten** in het Openluchttheater kenden hun grootste opkomst ooit, niet in het minst door de frisse wind die door het programma waaide en een verbreding van genres.

Eén van dé hoogtepunten van 2015 was ongetwijfeld **Deurne Wintert** met het (pop up) **HEBA weekend** in haar schoot. Het programma van Deurne Wintert was nog uitgebreider, mooier en diverser dan andere jaren (*getuige de hoge opkomst*), maar vooral het originele ruimtegebruik sprong in het oog. Van de vitrine van de vroegere Capri voor een Sinterklaasfeest (*i.s.m. artist-in-residence VZW Karton*), over een poëzielezing in het hartje van Boekenbergpark en concerten in een bankfiliaal en de foyer van het ziekenhuis Middelaars tot een pop-up-staminee en ontmoetingsplek in de voormalige SAS optiek op de Herentalsebaan, in heel Deurne was er wel iets te doen tijdens de maand december.

Hoofdstuk 6: district Ekeren

Participatie

Bij de uitwerking van initiatieven lokaal cultuurbeleid is er steeds **aandacht voor specifieke doelgroepen** jeugd, senioren en nieuwkomers. Ook de grenswijken van het district, die onvervreemdbaar deel uitmaken van het sociaal-culturele leven, worden actief betrokken. In overleg met de seniorenconsulent biedt 252CC een programma van matinee's op maat.

LCB Ekeren participeert aan evenementen gericht op de **ondersteuning** van amateurkunstenaars en sociaal-artistiek werk. In het Liefhebber Kunstenfestival nemen we een coördinerende rol op en ondersteunden we het event *Rewired*, een initiatief van Jeugdhuis Tel 18 in samenwerking met Fameus en de Jeugddienst.

Bij het project *Castling*, gerealiseerd in het kader van Enter-festival en in **samenwerking** met de cultuurcentra Luchtbal en Merksem, nodigden we Ekerenaars en Antwerpenaars uit om deel te nemen aan een professionele dansvoorstelling onder leiding van choreograaf Filip van Huffel – een artistiek wandelparcours in park Hof De Bist. Gezien de barre weersomstandigheden, de concurrentie met de 10 miles en het uitgebreide Enter-programma kunnen we terugblikken op een enorm succes. Meer dan 80 dansers en muzikanten namen actief deel. Ongeveer 500 bezoekers bezochten de (eenmalige) voorstelling.

Verenigingen

Sinds 2015 wordt de uitwerking van de districtsevenementen behandeld door het nieuw opgerichte **evenementencomité** dat om de zes weken samen komt. Deze vergadering beoordeelt de aanvragen voor projectsubsidie en bereidt de planning van de districtsevenementen inhoudelijk voor. De werking wordt begeleid door de cultuurantenne in samenspraak met de districtscoördinator.

Met *Ekeren onder de Loep* realiseerden we een **gebruiksvriendelijk databestand** dat mensen verder helpt in hun zoektocht naar culturele activiteit en infrastructuur. De contactlijst – voorheen 45 adressen – werd uitgebreid tot een werkinstrument van 884 contactgegevens. De verenigingsdatabank, daarnaast, bundelt het socio-culturele veld en verduidelijkt de subsidiemogelijkheden van het district. In 2015 deden 16 personen of organisaties een aanvraag voor een projecttoelage en werden er 14 projecten effectief financieel ondersteund ter waarde van 26.890 euro. 22 verenigingen maakten gebruik van de verenigingstoelagen voor een bedrag van 10.000 euro. Uit de evaluatie blijkt ook dat de verdeling van de middelen via het nieuwe puntensysteem een positief resultaat oplevert.

In 2016 reiken we voor de eerste keer de **Ekerse Cultuurprijzen** uit. In 2015 bereidden we dit voor door de aanmaak van een reglement en een artistieke trofee (*van de hand van beeldhouwer Mon van Den Broeck*).

Verhuur

Vragen voor gebruik van Hof de Bist komen langzaam op gang. Het is duidelijk dat de onbekendheid van de **vernieuwde infrastructuur** en de geboden **ondersteuningsmogelijkheden** hier een rol in speelt. De beperktheid van de infrastructuur en de excentrische ligging doen potentieel geïnteresseerden afhaken. Ook de gehanteerde aanvraagformulieren bleken een hinderpaal. In 2015 werden alle gebruiksformulieren

van 252CC onder de loep genomen en vereenvoudigd. De infrastructuur van 252CC werd 53 keer gebruikt door 31 verschillende aanvragers.

Vrijwilligers

De organisatie van het cultuuraanbod is enkel mogelijk dankzij de inzet en inbreng van vele vrijwilligers. Het **engageren** van vrijwilligers blijft een uitdaging. Een 17-tal vrijwilligers **ondersteunt de werking** van het cultuurcentrum op structurele basis. Leesinitiatieven en de seniorenwerking binnen de bib worden mee ondersteund door vrijwilligers. Het Documentatiecentrum Antwerpse Noorderpolders is enkel mogelijk door de aanhoudende inzet van enkele zeer gemotiveerde vrijwilligers.

Erfgoed

In 2014 vond het Documentatiecentrum Antwerpse Noorderpolders (DAN) terug een plek in Ekeren, in het kasteel Veltwijck. In 2015 zetten we in op het ontsluiten van deze collectie die bestaat uit archiefmateriaal en een aantal museale stukken. In het kader van **450 Jaar Veltwijck** opende het DAN op 28 maart officieel zijn deuren tijdens *“Kasteel Achter de Schermen”*. Bezoekers kregen via een folder met vermelding van alle ruimtes een duidelijk beeld van het kasteel en de werking van het Documentatiecentrum Antwerpse Noorderpolders.

In samenwerking met het MAS, het Documentatiecentrum Antwerpse Noorderpolders, Wijkcentrum Mariaburg en lokale historici en erfgoedfanaten start de cultuurantenne een **structureel overleg** dat inzoomt op het plaatselijk erfgoed. De **Erfgoeddag 2015** stond in teken van ‘erfenis’. Voor de tentoonstelling *“Ontroerend erfgoed of Erfelijk Belast?”* vroegen we inwoners om een uniek erfstuk te presenteren. Veertien individuen stelden één of meer persoonlijke erfstukken tentoon op de zolder van kasteel Hof De Bist.

Erfgoed is ook een dankbare inspiratie voor **traditionele feesten**. Het district investeerde in 2015 daarom in laagdrempelige culturele evenementen zoals de Kasteelfeesten, de Bierpruverfeesten, het Gansrijden,... die door een breed en groeiend publiek werden bijgewoond en gesmaakt.

Verschillende **districtsevenementen** kregen een nieuwe vorm of opstelling. Zo werd de programmatie van de Nieuwjaarsreceptie verbreed (*fanfare Het Akkoord, circus,...*). De Kersthappening en kerstmarkt werden samengevoegd tot *“WinterWakker”*. Vlaanderen Feest vond plaats in de speeltuin van park Veltwijck. De tentoonstelling *“Ook Getrouwd in Ekeren”* kon tijdens de Open Monumentendag 2015 op 650 bezoekers rekenen.

De geplande dubbeltentoonstelling ter herdenking van de Grote Oorlog, in samenwerking met de Andernach, diende om praktische redenen – op verzoek van de zusterstad – te worden uitgesteld naar 2017.

Bib Driehoek

In 2015 legde de bib terug een belangrijk accent op **leesbevordering**. Voorlezen vormt hier een belangrijke invalshoek en de LeesLekker-sessies van 2015 kenden een groeiend succes.

De **scholenwerking** van de bib bereikt alle kleuter- en lagere scholen van het district. Door onze geoliede werking op het niveau van het basisonderwijs kunnen we inzetten op het secundair onderwijs. Nieuw op het programma van 2015 was het samenlezen met adolescenten.

Leerlingen in klasverband laten kennismaken met **luidop lezen in de bib** bleek een mooie match, waar we zeker een vervolg aan breien in 2016.

Is leesbevordering een eerste actiepunt van de bib, dan is het geven van informatie over duurzaamheid er een tweede. Onze **Zadenbib** past binnen een duurzame werking. En dat onze Zadenbib oogst merken we door de groeiende belangstelling voor de activiteiten en workshops. Er werd met Natuurpunt een druk bijgewoonde wandeling georganiseerd in park Hof de Bist en voor volgend seizoen werden er contacten gelegd met de werkgroep Transitie en de bewoners van Hof de Beuken. De Zadenbib is een mooi voorbeeld van de vruchtbare samenwerking tussen vrijwilligers en de medewerkers van het lokaal cultuurbeleid.

252CC

Hof de Bist

In 2015 kon je in kasteel Hof De Bist – de uitvalsbasis van 252CC, cultuurcentrum Ekeren – kennismaken met onder meer Flip Kowlier, Begijn Lebleu, Condor Gruppe, Mira, David Galle, Jelle Marteel en Gunter Lamoot. **Jonge en beloftevolle podiumkunsten** vonden hun weg naar Ekeren. Jonas Vermeulen en Boris Van Severen konden onder de vleugels van Circuit X hun creatie *“The Great Downhill Journey Of Little Tommy”* tonen aan een mooi gevulde podiumzaal. Het jonge theatergezelschap Nachtkrab bood de Ekerenaar dan weer een oplossing voor de economisch, ecologische en energiecrisis met *“De Botanische tuinen van Antarctica”*. Binnen de klassieke muziek zorgden o.a. Julien Libeer en Four Aces Guitar Quartet voor onvergetelijke concerten. Ekers talent vond ook zijn weg naar Hof De Bist. Het Kugoni Trio creëerde werk van Ekers componist Jan Van Damme. Jeron Dewulf stelde de lachspieren van de Ekerenaar dan weer op de proef met zijn eerste avondvullend programma *“Grom”*.

Hof De Bist is ook de plek waar we in dialoog gaan met **relevante en uitdagende beeldende kunst**. We benoemden collectief Cakehouse (*Lieven Segers en Michele Matyn*) tot Hofleverancier. Onder het label Q-reer presenteren jonge curatoren hun visie op de kunsten op maat van Hof De Bist. Nadia Bijl beet de spits af met de tentoonstelling *“Fascinator”* met werk van Daan Verzele, William Ludwig Lutgens, Kasper De Vos, Vincent Hagnauer, Mima Schwahn en Vedran Kopljar.

Onze **zomerexpo** belichtte de zomerevenementen binnen het district. We ondersteunden niet alleen Cirque@taque, EkerenZingt en de Mariaburgse feesten. Tijdens de zomer kon je in Hof De Bist ook herinneringen ophalen aan de voorbije edities.

Extra Muros

Mede omwille van de beperkte culturele infrastructuur in het district blijft **het openbaar domein** een centrale plek innemen in het cultuuraanbod van 252CC. De Ekerse zusjes Vinken gingen met hun **kerktournee** in première in een uitverkochte kerk van Mariabrug. *“Graindelavoix”* liet het repertoire van de componist Cipriano de Rore weer tot leven komen in een goed gevulde Sint-Lambertuskerk. Voor het Enter-festival creëerde Filip Van Huffel *“Castling”* in het park Hof de Bist. Tijdens *“Expeditie Ekeren”* exploreerden we met Nevada Fellow, Vitalski, Soni Quete en Eriksson Delcroix de wijk Schoonbroek.

In december was onze uitvalsbasis een **spiegel tent** op de Veltwijcksite. In overleg met de seniorenconsulent organiseerden we een dansnamiddag met Radio Minerva. De samenwerking met de seniorenconsulent resulteerde eerder dat jaar al in fijne matineeën van o.a. Bert Verbeke, The Lunas en Joke Schreurs. Ekers jazztalent kreeg er in samenwerking met Cultuurstation Tracé en jeugdhuis Tel 18 een centrale plek in deze **pop-up jazztempel**. Fien Desmet warmde het publiek op met haar gelegenheidscombo, Piet Verbist en zijn band Zygomatic werken de avond perfect af. Het **kinderconcert** van Red & Lily vulde de tent tot de nok. 's Avonds lieten Sam Gooris & Get Ready de tent opnieuw vol lopen, zelfs met wachtrijen tot gevolg. Zondag trokken we onze dansschoenen aan en zorgden we voor een fijne **dansnamiddag met optredens** van The Smokey Midnight Gang en Moonshine Reunion.

Eerste verjaardag

252CC, cultuurcentrum Ekeren vierde in oktober ook zijn eerste verjaardag in Hof De Bist. Een weekend lang konden onze bezoekers genieten van een divers podiumaanbod. Vrijdagavond baadde het cultuurcentrum in fijn licht met de **poëtische performance** van Theater Tol *“Life of Tree”*. *“Bed Rugs”* herdoopte onze podiumzaal tot een ware **muziekclub**. Een kleine honderd bezoekers genoten van dit erg geslaagd **concert**. Praga Khan, de band rond Maurice Engelen, liet park Hof De Bist en een kleine duizend opkomende bezoekers enthousiast uit hun dak gaan. Het verjaardagsfeest van het cultuurcentrum werd goed en sfeervol in gezet.

Zaterdag werden de families verwend met een breed en uitdagend cultuuraanbod. Onder een mooie najaarszon konden de kinderen hun creativiteit de vrije loop laten in het **kinderatelier** *“La Cantina”*. Voor een uniek en verrassend kapsel konden ze dan weer terecht bij de dames van **Savooi's Kinderkapsalon**. De dames hadden hun handen vol en lieten 250 kinderen stralend naar huis gaan. Het theatergezelschap Picalili liet een volle podiumzaal genieten van hun voorstelling *“KAST-eel”*. Ook voor de ouders en grootouders was er een aanbod op maat. Compagnie Woest bracht de prettig gestoorde **dansvoorstelling** *“Balancing Bodies”* op de zolder van het kasteel. *“Ciné Martiko”* liet het gezin wegdromen bij originele kortfilms. KarKarKar zorgde voor fijne **Antwerpse muziek** in een mooie gevuld park.

Zondag sloten we af met een nieuwe editie van *“Dichter&Dichter”*. Bart Van Der Straeten nodigde Erik Spinoy uit. Eerder dat jaar verwelkomende we reeds Jan Ducheyne, Lotte Dodion, Lies Van Gass.

Hoofdstuk 7: district Hoboken

Hoeft het nog gezegd? Vooruit dan maar, nog één keer. Uiteraard stond 2015 grotendeels in het teken van de langverwachte opening van **het nagelnieuwe cultuur- en jeugdcentrum**. Op 28 en 29 november kon de Hobokenaar dan eindelijk voor het eerst uitgebreid kennis maken met **het Gravenhof**.

Vanuit een onderzoek naar de lokale demografische tendensen, de aanwezigheid en het profiel van andere partners in het district en cultuurhuizen in de regio en de verwachtingen van onze potentiële gebruikers formuleerden we een **duidelijke en scherpe visie** voor dit nieuwe huis. De centrale vragen: hoe bereiken we een publiek dat de demografische samenstelling van het district weerspiegelt en hoe kunnen we de lokale en stedelijke doelstellingen op de best mogelijke manier realiseren? We vatten het **openingsweekend** op als een soort generale repetitie. Bijvoorbeeld door te kiezen voor **jong lokaal talent** en de bezoeker van meet af aan betrokken te maken. Onder het motto **‘Gravenhof: maak het mee’** ontwierp de Hobokenaar bijvoorbeeld affiches voor het openingsweekend: via een digitale toepassing op onze website zagen we bijna 400 inzendingen toekomen en dankzij de hulp van de lokale scholen maakten naar schatting nog eens driemaal zoveel kinderen hun versie op papier. Het slechte weer tijdens het openingsweekend gooide jammer genoeg roet in het eten, maar anderzijds hebben we onze doelstellingen wel grotendeels kunnen realiseren. Ontwerpbureau Going East tekende voor de verdere inrichting van de bar, de foyer en het knutsellokaal op eerste verdieping. De tweede fase van die opdracht volgt in de lente van 2016.

Maar er was natuurlijk meer dan de opening van het Gravenhof. Een min of meer chronologisch overzicht:

In het voorjaar programmeerden we onder de noemer *“Club 64”* van januari tot april nog een reeks **optredens, film- en theatervoorstellingen** in het UiThuis. We zagen sterke optredens van onder meer Kamagurka en Nachtman. De klassiek georiënteerde fijnproever kon als vanouds terecht in kasteel Sorgvliedt, senioren apprecieerden het matinee filmaanbod in het UiThuis.

Voor de kleuter- en lagere **scholen** organiseerden we voorstellingen in het UiThuis en op locatie in de scholen. Meer en meer trachten we ook een aanbod voor middelbare scholen op poten te zetten. Zo was er o.a. Bad van Marie met *“Dienst bevolking”*. De beperkingen die golden voor de polyvalente zaal in het UiThuis zijn in het Gravenhof niet van toepassing. Het is dan ook onze intentie om ons aanbod voor scholen minstens te verdubbelen vanaf 2016. Voor tieners organiseerden we **workshops** rond rapmuziek, video en geluid opnemen.

Een **kwalitatief en boeiend aanbod** brengen **voor het hele gezin**, dat zit al jaren diep in ons DNA. We organiseerden drie kinderfeesten en experimenteerden met een nieuwe formule in het Uithuis, wat later uitmondde in het format *“Louisaland”*. De *Japanse week* legt de link tussen het verhaal van Nello en Patrasche en de Japanse cultuur. We organiseerden een *Matsuri*, een Japans festival waarin een gemeenschap samen komt om verschillende levensaspecten te vieren. Het aanbod bestond uit workshops, food booths, initiaties Japanse muziek en optredens. Een bewerking van het boek *“A dog of Flanders”* zag het levenslicht en een nutskast werd bekleed met een tekening van onze twee helden.

De **lokale middenstand** veranderde Hoboken even in Hollywood aan de Schelde en een openlucht kunstenfestival voor lokale amateurkunstenaars zag het daglicht. De Hobokense zomer beloofde muzikaal te worden en die belofte werd helemaal ingelost met The Living, Miekrock en Shift Rock.

Met het feest van de Vlaamse gemeenschap (*De Kleinkunstrockband en Radio Oorwoud*) trokken we die lijn door. Zoals elk jaar is "**Camping Louisa**" sterk afhankelijk van de weergoden, maar het blijft een aantrekkelijk concept. We sleutelden aan de formule en hielden het op één muzikale act en een afsluitende circusact. Als klap op de vuurpijl zorgden Axl Peleman en gasten voor een topeditie met om en bij de 1.500 toeschouwers. Afsluiten deden we met een compleet uitgeregende editie die toch nog goed 300 bezoekers wist te bekoren.

Met "**Talent 2660**" lanceerden we een oproep naar Hobokense jongeren om hun gedroomd (cultuur-) project in te dienen. Drie jonge Hobokenaren kunnen dit jaar **een zelfbedacht project uitvoeren**. Dat soort stimulansen voor jong talent willen we blijven aanbieden. Als aanloop naar de opening van het Gravenhof stelden we tijdens het jaarmarktweekend "*Hoboken 2660*" voor, een muzikale ode aan Hoboken met bijhorende videoclip.

De tweede editie van "**Tournee Musicale**" was meer dan geslaagd. En een succesvolle editie van "**Kerst in Hoboken**" zwaaide het jaar uit.

Met het MAS sloten we opnieuw een **erfgoedconvenant**. We startten een project rond de Hobokense polder. Dit waardevolle natuurgebied is op veel vlakken een buitenbeen: in tegenstelling tot wat de naam zegt, loop je hier vandaag niet (meer) over de oorspronkelijke poldergrond. Rond 1900 was hier nog volop industriële activiteit en in de jaren 1960 werd een groot stuk van het gebied volgestort met grondspegel en puin tijdens de bouw van de Kennedytunnel. Vandaag heerst de natuur er opnieuw, maar de sporen van dat woelige verleden zijn hier en daar nog goed zichtbaar. Het is die merkwaardige geschiedenis die we nu in beeld laten brengen door landschapsfotograaf Jan Kempenaers en later willen ontsluiten. Tijdens Open Monumentendag lichtten we al een tip van de sluier op. Ook de **herdenking van Wereldoorlog I** kreeg aandacht: een gepantserde Minerva en een concert van Oorlogsgeleerden hielden de herinnering levend. Met "**Kijk op de wijk**" brachten we de rijke geschiedenis van Moretusburg onder de aandacht. En "**Expo 64**" gaf lokale kunstenaars een forum in de bibliotheek.

Eind 2014, begin 2015 kreeg de Hobokense bibliotheek een **zelfscaninstallatie**, een volledig vernieuwde elektrische installatie, energiezuinige verlichting en een **nieuwe balie**. De jeugdafdeling werd opgefrist en ook daar kwam een zelfscanstation en een kleine werkplek. Klasbezoeken verlopen daardoor veel aangenamer en met meer ondersteuning van de bibmedewerkers. De indeling van de jeugdafdeling is **kind- en gezinsvriendelijker**.

We stellen tot ons plezier vast dat tieners de bibliotheek ontdekt hebben als **leer- en studeeromgeving** tijdens de examenperiodes. Dat juichen we toe, maar het stelt ons ook voor een aantal uitdagingen: hoe combineer je op de best mogelijke manier alle verschillende functies van een bibliotheek, tot optimale tevredenheid van alle gebruikers. Dat is een uitdaging voor de nabije toekomst.

Stadsbedrijf Samen Leven opende medio september een **Digipunt** in de bibliotheek. Een Digipunt is een netwerk van computers waarop bezoekers zonder drempels kunnen werken, met persoonlijke begeleiding als ze dat wensen. We hebben het Digipunt bewust ondergebracht in de bibliotheek zelf en niet op de verdieping, zodat het goed zichtbaar is. Door een wand te plaatsen (*deels transparant weliswaar*), heeft het Digipunt een eigen lokaal. We installeerden er een projector en een projectiescherm: op die manier kunnen er ook cursussen worden gegeven. De **bibliotheek als 'leerhuis'** is een interessante piste om verder uit te diepen. Een beslissing rond de vestiging van het Huis van het kind in de bib zal mee de richting bepalen.

Hoofdstuk 8: district Merksem

De cultuurwerking in Merksem wordt stilaan één geheel

Onze **samenwerkingsverbanden verder uitdiepen en versterken** was het uitgangspunt voor het lokaal cultuurbeleid in Merksem in 2015. De focus van dit plan lag in de eerste plaats op het samenwerken tussen de vier culturele spelers die de ruggengraat vormen van het Merksemse cultuurbeleid: de cultuurantenne, het cultuurcentrum, de bibliotheek en ontmoetingscentrum MerksemDok. Het blijven aparte entiteiten met één hechte en doorgedreven samenwerking. We hebben getracht om het voltallige personeel zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dit ging gepaard met enkele personeelsverschuivingen.

In 2015 raakten de **vacatures** voor operationeel leider in CC Merksem en de doelgroepenwerker in CO MerksemDok ingevuld. Vanuit CC Merksem werd een personeelslid vrijgemaakt om het bibliotheekteam te versterken op vlak van communicatie. In 2016 zal een stafmedewerker vanuit CO MerksemDok in de bibliotheek gaan werken, ter vervanging van de huidige adjunct van de hoofdbibliothecaris. De verschuivingen gaven ons de kans om een vacature uit te schrijven voor een nieuwe publiekswerker. De nieuwe publiekswerker zal vanaf februari 2016 aan de slag gaan in CO MerksemDok.

Door de combinatie van een publiekswerker en een doelgroepenwerker in CO MerksemDok kunnen we vanaf 2016 nog meer inzetten op toeleiding naar cultuur. We probeerden het voorbije jaar al zoveel mogelijk **nieuwe doelgroepen** aan te spreken. In 2015 hebben we sterk de focus gelegd op het bereiken van mensen die in armoede leven. Dit deden we door samen te werken met verschillende sociale partners.

MerksemDok is opnieuw een bruisend ontmoetingscentrum

De werking van CC Merksem en CO MerksemDok werd in 2014 samengevoegd tot **één werking en één personeelsploeg**. Uiteraard bleef de focus bij CO MerksemDok liggen op ontmoeting, lokale verenigingen, kansengroepen en verankering in de buurt. CC Merksem is en blijft een plek waar iedereen kwalitatieve voorstellingen kan bijwonen. Het samenvoegen van beide centra heeft geresulteerd tot een efficiënte bundeling van krachten en middelen. Het cultuurprogramma van CO MerksemDok is integraal mee opgenomen in de communicatie van het cultuurcentrum en is ondertussen een vast onderdeel binnen deze programmatie.

Vanaf 2015 zijn we in CO MerksemDok gestart met **een nog meer buurtgerichte werking**. Deze werking werd uitgedacht en uitgevoerd door de nieuwe doelgroepenmedewerker in CO MerksemDok. Hij is er samen met het team van CO MerksemDok in geslaagd om er opnieuw een bruisend ontmoetingscentrum van te maken. Naast de concerten, voorstellingen en literaire avonden die op regelmatige basis worden georganiseerd, ging CO MerksemDok opnieuw het gesprek aan met partners en de buurt. Na eerst en vooral kennis te maken met zoveel mogelijk buurtbewoners, verenigingen en partners gingen ze nadien aan de slag met op maat uitgetekende projecten en methodieken. Zo ontstonden onder andere de **familiedagen**. Eén maal per maand kunnen de buurtbewoners op woensdagmiddag genieten van een programma op maat van gezinnen. Het programma bestaat uit een mix van culturele, sportieve en creatieve activiteiten: knutselen, pingpongen, rolschaatsen, dansen, bewegen en muziek voor peuters, voorlezen, podiumvoorstellingen, theaterworkshops,... Iedere maand wordt er gewerkt rond een ander thema (*kunst, sport, circus, winter,...*). Het doel was het creëren van een waardevol, zinvol en stimulerend

aanbod voor een brede doelgroep. Het aanbod is volledig gratis om geen doelgroepen uit te sluiten. Met de familiedagen is CO MerksemDok in zijn opzet geslaagd.

De **taallessen en praatcafés** onder de noemer *'Babylon'*, kenden in 2015 een exponentiële groei. Vrijwilligers gaven les aan anderstaligen tijdens ontmoetingsmomenten. Op het einde van het jaar telde dit project meer dan 15 vrijwillige lesgevers en een opkomst van ± 200 deelnemers per week. De nieuwe doelgroepenmedewerker staat in voor de opvolging van de lessen en de ondersteuning van de vrijwillige lesgevers. Ook probeert hij samen met de lesgevers deze deelnemers toe te leiden naar cultuuractiviteiten in Merksem. De huidige deelnemers vinden al vlot hun weg naar de familiedagen. In het komende jaar proberen we de deelnemers ook toe te leiden naar de bibliotheek, reguliere voorstellingen in CO MerksemDok en voorstellingen in het cultuurcentrum. Hierin kennen we reeds kleine successen, maar dit willen we erg graag uitbreiden.

Het grootste deel van de successen in CO MerksemDok zijn te verklaren door de **goede samenwerking tussen verschillende partners**. CO MerksemDok werkte in 2015 structureel samen met Living@dokske, Stedelijke Basisschool De Luchtballon, vzw Sociaal Winkelpunt, Jeugdendienst Merksem, OCMW Antwerpen, vzw Artistic Wheels, KRAS MerXem, Blinken, vzw Kind en Preventie, Velo-droom en Clara Feys vzw Begeleid Werken. Daarnaast heeft CO MerksemDok sinds 2015 een Webpunt en heeft de vzw Werkvormm een eigen bureau in huis.

Door onder andere het grote succes van de lessen en voorstellingen, dringen zich dringende structurele **verbouwingswerken** op. Het café van CO MerksemDok werd tijdens de zomermaanden gerestyled met eigen middelen en is sindsdien een pak gezelliger. Steeds meer buurtbewoners komen sindsdien over de vloer om 's avonds gezellig samen te zijn. Maar het gebouw blijft kampen met structurele problemen. Zo is het momenteel te strikt gecompartmenteerd. De gevel oogt grauw. Om CO MerksemDok om te toveren tot een gezellige ontmoetingsplek zijn infrastructurele werken prioritair. Hieronder verstaan we de vervanging van beide sectionale poorten door glazen deuren. Dit komt niet enkel de veiligheid ten goede, maar het zal er ook voor zorgen dat CO MerksemDok toegankelijker wordt voor de bezoekers. Daarnaast willen we graag de ontmoetingsruimte en de bar openwerken, een vaste toeg bouwen in de zaal, extra berging voorzien voor de drankvoorraad met ingebouwde ijskasten en de bureaus van de eerste verdieping naar het gelijkvloers verhuizen. De eerste fase van deze werken is gepland in 2016. Aaneenschakelbare comfortabele stoelen en het vervangen van de lichtbesturing en audiomateriaal zijn eveneens gepland in 2016.

KunstINgang

Het eerste jaar *'kunstINgang'* zit er op! **Nieuw werk** van drie beeldende kunstenaars werd getoond aan de bezoekers van CC Merksem en de Merksemse Academie. Nel Aerts, Benny Van den Meulengracht-Vrancx en Klaas Rommelaere werden geselecteerd voor een **solotentoonstelling op basis van een projectvoorstel**. Deze kunstenaars gingen op een intelligente wijze om met de beperkingen van de tentoonstellingsruimte. Het getoonde werk kreeg een plek in de huidige maatschappelijke, sociale en culturele context en de – vaak toevallige – passant werd aangezet tot reflectie. De geschatte 50.000 bezoekers per jaar, hebben een culturele interesse, maar er is gebleken dat ze vaak geen bedreven liefhebbers zijn van beeldende kunst. Zo zijn we nog steeds op zoek naar een geschikt openingsconcept voor de exposities. De eerste twee openingen, die op zichzelf stonden, trokken weinig publiek. Nadien hebben we het openingsmoment gekoppeld aan een aperitiefconcert met klassieke muziek. Hieruit bleek dat een groot deel van het aanwezige publiek niet geïnteresseerd was in het officiële openingsmoment. We blijven zoeken naar een

goede formule om de interventies te openen. *Kunst!Ngang* kreeg het voorbije jaar veel persaandacht en het project werd positief onthaald door de Vlaamse hedendaagse kunstscène.

Week van de Poezie

In januari 2015 werd de *Week van de Poëzie* gekoppeld aan een **intensief voortraject**. Naast het verspreiden van de oproepflyer gingen de jeugdwerker van Jongeren centrum Bouckenborgh en de cultuurantenne actief op zoek naar deelnemers. Dat deden ze via contact met verschillende Merksemse scholen. Een 20-tal klassen namen deel aan **workshops slam poetry**, met een bereik van meer dan 450 leerlingen. Ook in diensten- en woonzorgcentra werden workshops georganiseerd. Anderstaligen werden in contact gebracht met poëzie tijdens de taalcafés van Babylon in CO MerksemDok. Dit alles resulteerde in een verhoging van de inzendingen, waaronder ook inzendingen uit kansengroepen. In januari 2015 hoorde, zag en proefde je overal in Merksem poëzie tijdens verschillende toonmomenten in het cultuurcentrum, de bibliotheek en in openlucht.

Cultuur in de wijk

Cultuur naar mensen brengen, vormde de rode draad binnen een aantal van onze projecten in 2015. Met het project **“Was Gelezen”** stimuleerden we leesbevordering op onverwachte plekken. We plaatsten kleine boekenkasten met informatiepanelen over de bibliotheek in vier wassalons in Merksem. We bereikten mensen die doorgaans minder snel de bibliotheek bezoeken en zo verkleinden we de drempel om een boek vast te nemen.

Door het slechte weer was **“Film in de Wijk”** een minder groot succes in vergelijking met de voorbije jaren. We trachtten bewoners uit een straat of wijk naar buiten te lokken door een goede film te programmeren in de buitenlucht. Tijdens de maand augustus was het weer op drie van vier plekken erg slecht. Eén keer stormde het zelfs zo fel dat we de film moesten afzeggen. In 2016 zullen we *“Film in de Wijk”* integreren in het programma van *Zomerpark Bouckenborgh*. We gaan op zoek naar een nieuwe formule om cultuur in de verschillende wijken te brengen.

“Muziek in de Wijk” was zoals de afgelopen jaren een groot succes. *“Muziek in de Wijk”* staat in Merksem garant voor zomerse sfeer met klanken uit alle werelddelen, lokaal talent, lekkere hapjes, verfrissende drankjes, leuke circusanimate en randactiviteiten verzorgt door de jeugddienst. Dit jaar werd het podium opgebouwd in het Park Roosendaal. Pareltjes van **lokaal talent** – zorgvuldig geselecteerd door Fameus – werden gevolgd door **buitenlandse groepen**. De keuze van de hoofdgroepen en organisatie lag in de handen van de Zomer van Antwerpen. Het Jongeren centrum Bouckenborgh bracht met veel bravoure de aankondigingen. Voor het eerst kwamen ook **woordkunstenaars** aan bod die poëzie tot aan je tafel brachten. De Wereldwinkel, Congo in Vlaanderen, Harmonie Bart en Stroboertje zijn de medewerkers van het eerste uur en zij werden wekelijks aangevuld met leden van andere Merksemse verenigingen. De jeugdverenigingen waren dan weer massaal aanwezig tijdens de derde zondag. Op deze manier promoten de Merksemse verenigingen hun aanbod en hun werking.

Het project **“Gastvrij”** werd voor het eerst opgestart. We gingen op zoek en vonden een tiental Merksemnaren die hun huiskamer openstelde voor fijne voorstellingen. We bereikten hierdoor een publiek die we anders moeilijker bereiken met het organiseren van activiteiten op locatie. In 2016 zetten we dit project verder en gaan we op zoek naar nog meer huiskamereigenaars. We hopen in 2017

voldoende huiskamers te vinden, zodat we naar analogie met de districten Deurne en Wilrijk “Salons” kunnen organiseren.

Het thema van **Erfgoeddag** op zondag 26 april was “erven”. In de *Catershoeve* en in het *Hofke van Roosendael* werd **het agrarisch verleden van Merksem** in de kijker gezet. Strobalen, een imkerstand, foto’s en vertellingen illustreerden het verleden van deze laatste overgebleven hoeve op het grondgebied van Merksem. Vlak voor de erfgoeddag raakte de hoeve ernstig beschadigd door een heftige storm. Toch slaagden we erin om dit op deze historische plek te organiseren. Misschien is het zelfs de laatste keer dat het publiek deze unieke plek kon bezoeken. Daarnaast had de Heemkring een **reus** ontworpen die werd ingeschreven als nieuwe inwoner van Merksem. Als kers op de taart werd een **nieuw Merksems drankje**, het “*Stroboerinneke*” in primeur gelanceerd. Zowel de Heemkring als de Catershoeve konden rekenen op een mooie publieksopkomst. Erfgoeddag 2015 was onmogelijk geweest zonder de fijne samenwerking met KRAS, de City Pirates, de Merksemse imker, wereldwinkel Merksem, Frank Van Durme, Ivo Van Damme, Daan de Groote en Paul Schrijvers.

Zomerpark Bouckenborgh 2015

De zomerprogrammatie is één van de beste voorbeelden van **intensieve samenwerking** tussen verschillende Merksemse partners. In 2015 zijn we hierin nog een stapje verder gegaan en hebben we alles gebundeld in “*Zomerpark Bouckenborgh*”. Het Zomerpark was op de eerste plaats een **gezellig zomerterras** met zand, strandstoelen, meubilair gemaakt uit paletten, mooie houten strandhuisjes met een zandbak voor de allerkleinsten en dit alles ingekleed in zomerse sfeer met tropische attributen en decoratiestukken. Sportdienst, jeugddienst, jongerencentrum Bouckenborgh, cultuurcentrum Merksem, Fameus, en verschillende verenigingen zorgden voor een **fijn programma in en rond dit terras**. Het aanbod bestond uit sportinitiaties, optredens, films, comedyavonden, dansinitiaties, workshops, Tropical Nights, BBQ’s, kinderaanbod, tieneraanbod,... Er werden ook **verschillende initiatieven** van Merksemse verenigingen ondersteund.

Tijdens de zomermaanden was er bijna iedere dag iets te beleven in Merksem. Alleen het *Zomerpark* telde al meer dan 100 activiteiten. De Merksemnaar die niet met vakantie ging, vond zeker zijn gading tijdens de zomer van 2015. We zagen tijdens de zomeractiviteiten een mix van jong en oud, met verschillende culturele achtergronden. *Zomerpark Bouckenborgh* sloot af met **de Nocturne**, dit groots openlucht evenement is ondertussen al bijna 10 jaar een traditie in Merksem. Dit jaar was het een gigantisch succes. Waar we de laatste jaren tussen de 800 en 1.000 bezoekers bereikten, bereikten we in 2015 ongeveer 1.500 bezoekers. Door dit succes dienen we na te denken over hoe we het in 2016 aanpassen. De huidige opstelling heeft **de maximum capaciteit bereikt**. Voor de volgende editie bekijken we ook hoe we de dreef, die leidt naar het Bouckenborghpark, nog beter kunnen aankleden. We willen de passanten en bezoekers van de Bredabaan lokken naar het park met een lichtstraat, vlaggen en een soort van grootse toegangspoort.

Zomerpark Bouckenborgh zal in 2016 starten met een openingsfeest. Dit was tijdens de huidige editie onduidelijk voor het publiek. We trachtten toen de opening te laten samenvallen met “**Feest in de Tent**”, de 11 juli-viering in Merksem. We zijn er niet in geslaagd alles tijdig klaar te krijgen, omdat we de opbouw van het Zomerpark verkeerd hadden ingeschat. In 2016 plannen we daarom een langere opbouwperiode gevolgd door een feestelijk openingsweekend.

Onze reguliere cultuurwerking

Binnen het lokaal cultuurbeleid Merksem is er ook een **reguliere werking**, die hierboven amper aan bod kwam. Hieronder verstaan we o.a. *“Vlaanderen Feest”*, de lezingsreeks *“Ongehoord”*, de verschillende voorstellingen en workshops in het cultuurcentrum en CO MerksemDok, het uitlenen van collectie in de bibliotheek, het ondersteunen van culturele initiatieven en verenigingen, Het MAK (*Merksem Artiesten Kafé*) dat in 2015 een structureel onderdeel werd van het reguliere aanbod,...

De **verbetering van de signalisatie** van Cultuurcentrum Merksem en de Academie voor Muziek en Woord en de atelierwerking in CO MerksemDok stonden ook op de planning. Deze plannen werden in 2015 opgemaakt, offertes werden aangevraagd, een stedenbouwkundige aanvraag werd ingediend, enkel de uitvoering is pas voorzien in 2016.

We sluiten graag af met enkele **cijfergegevens**:

Nieuwdreef, Kasteel Bouckenborgh, zolder van de Terlindenhofstraat en CO MerksemDok telde in 2015 59.000 receptieve bezoekers. CO MerksemDok ontving 18.000 deelnemers op eigen activiteiten. CC Merksem stond garant voor 320 voorstellingen, 33.000 verkochte tickets en 265.000 euro ticketinkomsten. Sinds de oprichting van CC Merksem is dit het meest succesvolle jaar op vlak van ticketverkoop. De bibliotheek kende in 2015 een daling van ongeveer 17.000 uitgeleende materialen. Waar er in 2014 nog 273.337 materialen werden uitgeleend, waren dit in 2015 256.157 stuks. De daling is stadsbreed te merken. Vooral op gebied van volwassen boeken, zowel fictie als non-fictie, CD's en DVD's kende de Antwerpse bibliotheken een sterke daling. Het gebruik van openbare computers in de bibliotheken is dan weer wel gestegen.

Hoofdstuk 9: district Wilrijk

Feestjaar 1250 jaar Wilrijk

De kaarsjes zijn uitgeblazen, de slingers worden opgeborgen, de ballonnen zien er niet meer uit en de taart is op. Het feest ter gelegenheid van de 1250ste verjaardag van Wilrijk is voorbij. Was het goed? En of! De Wilrijkenaren hebben het geweten dat hun woonplaats jarig was. Er was het hele jaar door op verschillende plekken méér dan gewoonlijk te beleven. Eind maart werd het startschot gegeven met een groots **volksfeest** op de Bist met alle noodzakelijke ingrediënten: muziek, vuurwerk, taart en bubbels. Vanaf het voorjaar kon je regelmatig **de Wilrijkse feesttrein** door de Wilrijkse straten zien rijden. Doel was om voor even de grote verkeersaders makkelijk te overbruggen en mensen letterlijk aan hun deur te komen halen om mee te vieren.

Als je geschiedenis viert, kan je er moeilijk omheen dat de eigen historiek getoond moet worden. Twintig plekken in Wilrijk die bepalend zijn voor en deel uitmaken van het Wilrijks DNA vormden het decor voor de **openlucht tentoonstelling “Historisch Wilrijk”**. Zo kwam men via de tentoonstelling te weten wat het verhaal achter Hof Ter Beke is, hoeveel auto’s er jaarlijks over de A12 viaduct rijden en wat de geloofsleer van de Indische Jäin gemeenschap voorschrijft.

In 2015 werd bovendien een **dubbele verjaardag** gevierd: de Geitenstoet was aan z’n 7de rondgang toe. In 1965 reed hij voor het eerst uit ter gelegenheid van de 1200ste verjaardag. Op zondag 20 september 2015 paradeerden méér dan 1000 acteurs en figuranten doorheen Wilrijk voor een publiek dat massaal was opgedaagd. Dit **historisch-folkloristisch spektakel** stond er mede dankzij de steun van vele vrijwilligers en toonde Wilrijk in al z’n glorie.

Ambassadeurs

Cultureel Wilrijk had dan wel de touwtjes in handen van het afgelopen feestjaar, het was zeker niet alleen de verdienste van de professionelen dat er gefeest werd. Een groep van ambassadeurs – afgevaardigden uit verschillende wijken en belangengroepen – fungeerde als klankbord. De plannen werden met hen gedeeld en snel werd duidelijk wie de stakeholders waren in hun buurt. De ambassadeurs werden dan ook **het gezicht van de campagne** van het openingsfeest.

Doorheen het jaar kon iedere bewoner financiële hulp aanvragen om zelf acties te organiseren rond het thema 1250 jaar. De ambassadeurs adviseerden de binnengekomen projecten. In totaal werden er 14 projecten ingediend, waarvan 13 goedgekeurd. Projecten als een Classic Cars Dag, de Plezantste Wilrijkse quiz en een retro-avond gaven Wilrijk mee kleur.

De Wilrijkse Wijkfeesten

1250 jaar Wilrijk mocht en zou niet alleen in het centrum van het district gevierd worden, maar ook en vooral in de wijken die de uitgestrektheid van Wilrijk vorm geven. Vijf weekends lang (*drie vóór de Geitenstoet en twee erna*) streek een **familiecircus** neer in telkens een andere wijk, in een parkje of groene buffer die er anders eerder verlaten bijligt. In een regie en productie van CC De Kern streken een circustent, een pop-up-bar, een terras en enkele woonwagens in de wijken neer. Het bleek een alternatieve veelkleurige setting die uitermate geschikt was om allerhande culturele en

ontmoetingsgerichte activiteiten en voorstellingen in te huisvesten. Van openluchtcinema over live concertjes, via kindervoorstellingen en familie-animatie: de *Wilrijkse Wijkfeesten* slaagden er in om leven in de brouwerij te brengen, op locaties waar je dat niet altijd zou verwachten.

Misschien de belangrijkste succesfactor van dit rondreizend festival, was de **samenwerking met lokale bewonersgroepen** en **de verwevenheid met lokale activiteiten**. Bijvoorbeeld in de wijk Neerland waar de jaarlijkse feesten in het Wanninckhoveparkje dankzij de vereende krachten van de *Wilrijkse Wijkfeesten* een make-over kregen om u tegen te zeggen. Het eigen bewonersprogramma (*een kinderdisco, een vogelshow, animatie à volonté*), werd aangevuld met het rijkgeschakeerde Wijkfeestenprogramma en de optelsom bleek méér op te leveren dan alleen maar de som der delen.

Twee vaste onderdelen kwamen telkens terug: een **beeldend luik** rond schilder Tom Clément en een **feesttreintje**. Tom Clément (*schilder en vormgever van het Antwerpse theatergezelschap MartHa!Tentatief*) zorgde op elke locatie twee dagen lang voor het beeldend luik van de Wijkfeesten. Op zaterdag schilderde hij grote *Tableaux Vivants* (historische vergezichten), waarvoor wijkbewoners mochten komen poseren als model. Telkens gemodelleerd naar een ander historisch thema (*de Romeinen, de Oostenrijkers,...*) zorgde deze kleine insteek voor herkenning en lokale inbedding. Op het einde van het feestjaar doken de vijf tableaux terug op, als wandversiering van de centrale feesttent van Wintervuur. In de loop van 2016 zullen ze een definitieve plek vinden in de vergaderzalen van het Gemeenschapscentrum.

Op zondag initieerde Tom vele passanten en wijkbewoners in de schone kunst van het portretteren. Vele tientallen portretten en zelfportretten leverde dat op, een mozaïek van kunstwerkjes die allemaal samen een **kunstenmuur** vormden tijdens hetzelfde Wintervuur. Dit laatste luik creëerde zoveel goesting dat, in het najaar van 2015 tijdens een ronde van Wilrijkse basisscholen, Tom Clément gevraagd werd in scholen gelijkaardige portretschilderworkshops te geven. Hij bereikte daarmee niet minder dan 500 leerlingen uit de Wilrijkse basisscholen.

De **geografische spreiding** van de verschillende festivallocaties zorgde er mee voor dat het feestjaar tot in de kleinste hoekjes van Wilrijk gevierd werd. De inzet van de Wilrijkse feesttrein tijdens deze weekends (*hij verbond telkens in een vaste volgorde de verschillende locaties met elkaar*), zorgde voor een fel gewaardeerde vorm van openbaar transport waarbij minder mobielen zonder al te veel problemen van de ene wijk naar de andere konden geraken.

Geld voor geiten

De geit was alom aanwezig tijdens het feestjaar. En daar heeft het project van de Academie Wilrijk zeker toe bijgedragen. De beeldende afdeling kocht **polyester geitjes** aan en vroeg aan scholen, bedrijven, verenigingen om er **creatief mee aan de slag** te gaan. De respons was enorm: meer dan 150 geitjes sierden vanaf eind juni 2015 het Wilrijkse straatbeeld. Jammer genoeg werden er enkele exemplaren beschadigd of gestolen. Maar dat kon de Wilrijkenaar er niet van weerhouden om op het einde van het jaar massaal te bieden op de exemplaren die het wel overleefd hadden. Tijdens de **live en online veiling** samen werd er méér dan 10 000 euro opgehaald voor *(W)onderweg*, een organisatie gevestigd in Wilrijk die werkt rond mensen met een autismespectrumstoornis.

Wilrijks theatercollectief creëert Geitenkopbelangen

Het Wilrijkse feestjaar was de uitgelezen aanleiding om een **unieke samenwerking** waarover al jarenlang plannen werd gesmeed, ook daadwerkelijk te realiseren. Met de begeleidende hulp van District Wilrijk en cultuurcentrum De Kern sloegen drie Wilrijkse theatergroepen – met name het Dionteater, Arsnoevoov en het Bananentejater – de handen in elkaar; ze ontpopten zich met veel verve tot het pop-up gezelschap **Wilrijkse Theatercollectief**. Zowel voor als achter de schermen: acteurs, decorbouwers, de artistieke en meer productionele ondersteunende handen waren een verrassend samengaan van eerder opgedane ervaringen en know-how van de drie gezelschappen.

In juni 2015 zag hun unieke theatercreatie **Geitenkopbelangen** het licht. Het werd een wervelende vertelling, te situeren op de scherpe snee tussen fictie en realiteit. De personages waren kleurrijke figuren van diverse pluimage die allen een stukje Wilrijks heden of verleden in zich droegen. Zij declameerden, op anekdotische wijze, geschiedkundige anekdotes en vertellingen uit de rijke Wilrijkse geschiedenis.

Eén van de dertien personages oreerde: *“Onze handen moeten samen de sokkel dragen, waarop we Wilrijk willen plaatsen.”* Het citaat omschrijft treffend de doelstellingen die organisatoren Wim Wolfs en Gerd Le Duc beoogden en wat het Wilrijks Theatercollectief realiseerde. Voor de indrukwekkende voorstellingenreeks in de schouwburg van CC De Kern van niet minder dan 10 vertoningen gedurende drie weekends (*waaronder 2 matinees*) werden meer dan 1.100 tickets verkocht, waarvan vele door theaterliefhebbers die niet tot het reguliere schouwburgpubliek van CC De Kern mogen gerekend worden. Deze theatercreatie bracht mensen samen en bereikte vlot **een groot en nieuw theaterpubliek**.

Heel het district warm voor Wintervuur

Als afsluiter van een bomvol jaar mocht Wilrijk **gastdistrict** zijn voor het tweejaarlijks **Wintervuur festival**. Met open armen ontvingen we de veelheid aan vuur, warmte, circusoptredens en theatervoorstellingen. De Bist als centrale plek was tijdens de tweede week van de kerstvakantie dé ontmoetingsplek bij uitstek. Maar ook locaties als het Dionteater, het Steytelinckpark en een loods op het bedrijventerrein Terbekehof bleken uitermate geschikt om **theater op verplaatsing** te brengen en een divers publiek op een verrassende manier te laten kennismaken met Wilrijk. Maar liefst 124 voorstellingen, waarvan 68 betalend en 56 gratis, lokten heel wat bezoekers van binnen én buiten het district.

Wintervuur markeerde het begin en einde van de **evenementenweek** met een groot **openings-en slotfeest** en presenteerde in die week 13 verschillende circus-en theaterproducties. De voorstellingen waren goed voor 10 000 bezoekers. Reken daar ook nog 15 gratis concerten in ‘the barn’ bij, goed voor nog eens 15 000 bezoekers. In Wilrijk organiseerde *Wintervuur* voor en samen met het district een *Nieuwjaarsdrink* en hield men een **Winterbal** op oudejaarsavond. Ook daar kwamen enkele duizenden mensen op af. Een geslaagde afsluiter van een uniek feestjaar. Meer dan 30 000 bezoekers in de kerstperiode, dat verdient een vervolg!

Breng je bib-boek nooit meer terug

In het feestjaar was ook de rest van het culturele landschap van Wilrijk in beweging. Een **vaste meerwaarde** in het lokaal cultuurbeleid van Wilrijk is de bibliotheek. Via enkele opgemerkte acties bevestigde en verstevigde de bibliotheek haar voet tussen de deur in de hoofden en harten van de Wilrijkenaars van jong tot oud. De bib ging in 2015 voor het eerst van start met de **verkoop van**

afgevoerde boeken en andere materialen op de wekelijkse dinsdagmarkt op de Bist. Zo kregen de Wilrijkenaren de kans om een vijftal keer per jaar een groot deel van de afgeschreven collectie aan te kopen voor 50 eurocent per stuk of via A-kaartpunten. Dit werd erg op prijs gesteld en kende een toenemend succes. Bijna 400 materialen kregen zo een nieuwe eigenaar. De opbrengst wordt via de vzw Lokaal Cultuurbeleid opnieuw ingezet voor de bevolking van Wilrijk. Een verderzetting van dit project in 2016 is verzekerd.

Koffie en de krant in de bib

In het najaar van 2015 opende de bib haar eerste **in-huis-koffiebar**. De bib kan hierbij rekenen op een aantal bereidwillige koffiedames die deze koffiebar op bepaalde momenten per week open hielden: dinsdagvoormiddag, woensdagnamiddag en zaterdagvoormiddag. Vele klanten ervaren dit als een zeer fijn extraatje. Het maakt het lezen van de krant in de bib nóg aangenamer. De verkoopcijfers kunnen daarentegen nog verbeteren, de bib bouwt deze koffiebar in 2016 nog verder uit.

Literair programma met kleppers van formaat

In 2015 kon de bib samen met het cultureel centrum **een mooi en gevarieerd literair programma** aanbieden. In januari – tijdens de *Week van de Poëzie* – kwam niemand minder dan de dichter des vaderlands Charles Ducal langs Wilrijk. Daarnaast haalden we ook Vlaanderens favoriete schrijfster Griet Op De Beeck naar de bibliotheek. Tijdens de *Week van de Duurzaamheid* konden we Dorien Knockaert ontvangen die ons uitgebreid informeerde over gezonde en duurzame voeding. Een gesmaakte passage. Ook in het najaar ontving de bib een aantal kleppers zoals Kristien Hemmerechts en Marnix Peeters. Maar ook Raf De Bruyn wist het publiek te boeien met zijn persoonlijke getuigenis over zijn werk als mantelzorger tijdens de week van dementie.

Met de activiteiten en lezingen werden maar liefst 1.384 volwassenen bereikt. Met de activiteiten voor jongeren klopte de bib af op 958 bereikte jonge Wilrijkenaars.

Opstart samenleesgroepen

In het najaar van 2015 werden vanuit de bib twee ‘samenleesgroepen’ opgestart. Een eerste in de wijk Oosterveld waar twee keer per maand 8 à 10 mensen per keer van september tot december aan deelnemen. Een tweede samenleesgroep kwam vanaf september één keer per maand samen in dienstencentrum Bloemenveld met een tiental deelnemers per keer. Een samenleesgroep is in een klein groepje een verhaal en een gedicht lezen. Iemand leest hardop, de tekst wordt samen verkend, alle opmerkingen zijn even waardevol. Wat elkaar verbindt is het verhaal, het boek én het lees- en luisterplezier. Het is **geen klassieke leesclub**: kennis over de schrijver of het boek is niet nodig en je moet het boek op voorhand niet gelezen hebben.

TentoonstellingsWilrijk

Tot slot: **toonkansen creëren**, ook daar zet Wilrijk actief op in. Wetende dat kwaliteit verwacht wordt en dat het gemeenschapscentrum een unieke plek is waar heel wat werk goed tot z'n recht komt. Zo was er in het najaar een tentoonstelling rond **cartoonist GAL**, pseudoniem voor Gérard Alsteens. Zijn werk en leven werd belicht in méér dan 20 panelen, aangevuld met audio,- en beeldfragmenten.

Regelmatig krijgt het district de vraag van kunstenaars naar mogelijkheden om eigen werk te tonen. In 2015 werden die vragen gebundeld en daagden we kunstenaars uit om iets nieuws te maken rond het **thema 'over de brug'** verwijzend naar het viaduct van de A12, maar symbool voor veel meer. Zo'n 35 kunstenaars tekenden in en toonden nieuw werk. Verspreid over verschillende plaatsen kregen al die werken een plek op maat. Kunstencentrum Berkenveld, 't Spant, het gemeenschapscentrum, een bouwwerk in de tuin van het crematorium en een bloementapijt in de kerk vormden **een divers gamma kunst op diverse plekken, verspreid in het district.**

Sinds 2015 is Wilrijk ook een artistieke werkplek rijker: **BarVizART**, gevestigd in de gebouwen van stadsreiniging in de Valksstraat. De plek herbergt enerzijds een achttal jongeren en collectieven die aan de slag gaan rond een diversiteit aan disciplines zoals fotografie, theater en beeldende kunst. Anderzijds vonden er ook een zestal schilders, die op zoek waren naar atelierruimte, onderdak. De kruisbestuiving tussen beiden lijkt wonderwel te werken en het creatief ondernemerschap kreeg hiermee een boost die een dynamiek op gang kan brengen in Wilrijk.

Locatieoverzicht

Bibliotheken, cultuurcentra & cultuurantennes

Antwerpen

2000

BIB Andries – Sint-Andriesplaats 22 – 2000 Antwerpen (buurtbibliotheek)

De Oever – Korte Ridderstraat 18 – 2000 Antwerpen (*BIB-punt – senioren en bewoners van het dienstencentrum*)

Stella Maris – Italiëlei – 2000 Antwerpen (*BIB-punt – varenden, bemanningen koopvaardij schepen wereldwijd*)

Cultureel ontmoetingscentrum Sint-Andries (COSTA) – Sint-Andriesplaats 24 – 2000 Antwerpen

(*BIB-punt – wijkbewoners en bezoekers*) 03 260 80 50 – ccandries@stad.antwerpen.be – www.cosintandries.be

Ontmoetingscentrum Stadsmagazijn – Keistraat 5-7 – 2000 Antwerpen

03 292 63 80 – het.stadsmagazijn@stad.antwerpen.be – www.stadsmagazijn.be

Cultuurantenne Antwerpen – p/a Districtshuis Antwerpen – Lange Gasthuisstraat 21 – 2000 Antwerpen

03 338 35 05 – cultuurantenne.antwerpen@stad.antwerpen.be

2018

BIB Brederode – Brederodestraat 119A – 2018 Antwerpen-Zuid (wijkbibliotheek)

2020

BIB Kielpark – Wittestraat 10 – 2020 Antwerpen (wijkbibliotheek)

Cultureel ontmoetingscentrum Nova – Schijfstraat 105 – 2020 Antwerpen (Kiel) (*BIB-punt – wijkbewoners*)

03 259 04 20 – nova@stad.antwerpen.be – www.nova-kiel.be

Consultatiebureau Kind&Gezin – Wittestraat – 2020 Antwerpen (*BIB-punt – leeshoek voor ouders en kinderen*)

Consultatiebureau Kind&Gezin – St. Bernardsesteenweg – 2020 Antwerpen (*BIB-punt*)

2030

BIB Luchtbal – Columbiestraat 110 – 2030 Antwerpen (wijkbibliotheek)

Cultuurcentrum Luchtbal – Columbiestraat 110 – 2030 Antwerpen

03 543 90 30 – ccluchtbal@stad.antwerpen.be – www.ccluchtbal.be

De Schroef – Elzasweg 14 – 2030 Antwerpen (*BIB-punt – binnenscheepvaart, jeugdwerking en kinderopvang voor de schippersbevolking*)

Consultatiebureau Kind&Gezin – Columbiestraat 231 – 2030 Antwerpen (*BIB-punt*)

2050

BIB Elsschot – Willem Elsschotstraat 5 – 2050 Antwerpen (*wijkbibliotheek*)

Cultuurcentrum Link – De Plint, Ernest Claesstraat 16 – 2050 Antwerpen-Linkeroever

Secretariaat: 0491 08 49 61 / Tickets: 03 641 62 10 – cclink@stad.antwerpen.be – www.cclink.be

Consultatiebureau Kind&Gezin – Hanegraefstraat 5 – 2050 Antwerpen (*BIB-punt*)

2060

Site Permeke – De Coninckplein – 2060 Antwerpen (incl. hoofdbibliotheek)

03 238 38 00 – info@permeke.be – www.permeke.org

Ontmoetingscentrum Oude Badhuis – Stuivenbergplein 38 – 2060 Antwerpen

03 292 60 00 – het.oudebadhuis@stad.antwerpen.be – www.oudebadhuis.be

Consultatiebureau Kind&Gezin – Pothoekstraat – 2060 Antwerpen (*BIB-punt*)

Consultatiebureau Kind & Gezin en Inloopteam SAMIK – Willy van der Steenplein – 2060 Antwerpen (*BIB-punt*)

Berchem

BIB De Poort – Willem Van Laarstraat – 2600 Berchem (districtsbibliotheek)

De Vertellerij – Turkooisstraat 18 – 2600 Berchem (kinderbibliotheek)

Cultuurcentrum Berchem – Driekoningenstraat 126 – 2600 Berchem

03 286 88 20 – ccberchem@stad.antwerpen.be – www.ccberchem.be

Cultuurantenne Berchem – Driekoningenstraat 126 – 2600 Berchem

03 286 88 34 – cultuurantenne.berchem@stad.antwerpen.be

Dienstencentrum De Meere – Corneel van Reethstraat 10 – 2600 Berchem (*BIB-punt Groenenhoek*)

Berendrecht-Zandvliet-Lillo

BIB Viswater – Tongerlostraat 2 – 2040 Berendrecht (districtsbibliotheek)

Vrijtijdscentrum De Schelde – De Keyserhoeve 66 – 2040 Berendrecht

03 298 27 30 – vrijtijdscentrumdeschelde@stad.antwerpen.be – www.vrijtijdscentrumdeschelde.be

Cultuurantenne Berendrecht-Zandvliet-Lillo – p/a Vrijtijdscentrum De Schelde

De Keyserhoeve 66 – 2040 Berendrecht – 03 298 27 36 – cultuurantenne.bzl@stad.antwerpen.be

Borgerhout

BIB Vrederecht – Turnhoutsebaan 92 – 2140 Borgerhout (districtsbibliotheek)

De Roma – Turnhoutsebaan 286 – 2140 Borgerhout

03 292 97 40 – info@deroma.be – www.deroma.be

't Werkhuys – Zegelstraat 13 – 2140 Borgerhout (*incl. BIB-punt – wijkbewoners*)

werkhuys@skynet.be – www.werkhuys.be

Cultuurantenne Borgerhout – p/a Districtshuis Borgerhout – Moorkensplein 1 – 2140 Borgerhout

03 270 18 14 – cultuurantenne.borgerhout@stad.antwerpen.be

Deurne

BIB Couwelaar – Te Couwelaarlei 120 – 2100 Deurne (districtsbibliotheek)

BIB Arena – Arenaplein 62 A – 2100 Deurne (wijkbibliotheek)

Cultuurcentrum Deurne – Frans Messingstraat 36 – 2100 Deurne (*met BIB-punt – wijkbewoners en bezoekers*)

03 360 85 50 – ccdeurne@stad.antwerpen.be – www.ccdeurne.be

Cultuurantenne Deurne – Ontmoetingscentrum Den Tip – Van den Hautelei 79 – 2100 Deurne

(*met BIB-punt – wijkbewoners en bezoekers*) 03 340 49 52 – cultuurantenne.deurne@stad.antwerpen.be

Buurthuis Dinamo – Ten Eeckhovelei 337 – 2100 Deurne (*BIB-punt – wijkbewoners*)

Buurthuis 't Pleintje – Sint Rochusstraat 106 – 2100 Deurne (*BIB-punt – wijkbewoners*)

Kinderdagverblijf Pinokkio – Schotensesteenweg 138 – 2100 Deurne (*BIB-punt – ouders*)

Ekeren

BIB Driehoek – Driehoekstraat 43 – 2180 Ekeren (districtsbibliotheek)

252cc – Cultuurcentrum Ekeren – Kloosterstraat 4 – 2180 Ekeren

03 292 67 30 – ccekeren@stad.antwerpen.be – www.ccekeren.be

Cultuurantenne Ekeren – Kloosterstraat 4 – 2180 Ekeren

03 292 67 30 – cultuurantenne.ekeren@stad.antwerpen.be

Hoboken

UiThuis Hoboken – Kapelstraat 64 – 2660 Hoboken (districtsbibliotheek)

Cultuurwerking Hoboken – 03 292 65 30 – uithuishoboken@stad.antwerpen.be – www.uithuishoboken.be

Cultuurantenne Hoboken – 03 820 30 42 – cultuurantenne.hoboken@stad.antwerpen.be

Merksem

BIB Park – Van Heybeeckstraat 28A – 2170 Merksem (districtsbibliotheek)

BIB Maantje – Maantjessteenweg 23 – 2170 Merksem (wijkbibliotheek)

BIB Nieuwdreef – Nieuwdreef 135 – 2170 Merksem (*BIB-punt en ontmoetingscentrum*)

Ontmoetingscentrum MerksemDok – Emiel Lemineurstraat 72-74 – 2170 Merksem

03 292 95 80 – merksemdok@stad.antwerpen.be – www.merksemdok.be

(*BIB-punt – ontmoetingscentrum bezoekers, wijkbewoners*)

Dienstencentrum 't Dokske – Min.Schollaertstraat 24 – 2170 Merksem (*BIB-punt senioren*)

Dienstencentrum De Brem – Zwaantjeslei 87 – 2170 Merksem (*BIB-punt senioren*)

Dienstencentrum De Zeelbaan – Elfnovemberstraat 33 – 2170 Merksem (*BIB-punt senioren*)

Jeugdcentrum Bouckenborgh – Bredabaan 561b – 2170 Merksem (*BIB-punt jongeren*)

Cultuurcentrum Merksem – Nieuwdreef 135 – 2170 Merksem

03 641 62 10 – ccmerksem@stad.antwerpen.be – www.ccmerksem.be

Cultuurantenne Merksem – p/a Districtshuis Merksem – Burgemeester Jozef Nolfplein 1 – 2170 Merksem

03 641 72 52 – cultuurantenne.merksem@stad.antwerpen.be

Wilrijk

BIB Bist – p/a Gemeenschapscentrum Wilrijk – Bist 1 – 2610 Wilrijk (districtsbibliotheek)

Leerlingenbegeleiding Antwerpen – LBA Valaar – Letterkundestraat – 2610 Wilrijk (*BIB-punt – leeshoek*)

Cultuurcentrum De Kern – Kern 18 – 2610 Wilrijk

03 821 01 20 – kern@stad.antwerpen.be – www.ccdekern.be

Cultuurantenne Wilrijk – p/a Gemeenschapscentrum Wilrijk – Bist 1 – 2610 Wilrijk

03 338 53 47 – cultuurantenne.wilrijk@stad.antwerpen.be

